

OBSITOS

III. évfolyam 1. szám

2022/1.

**TÖRŐDÉS
ÉS ODAFIGYELÉS**

**EGY GEOLÓGUS,
AKI BEJÁRTA A VILÁGOT**

**KATONANEMZEDÉKEK
A HONÉRT**

**BEKERÜLTÜNK
EURÓPA ÉLMEZŐNYÉBE**

**Az
egészségünkért,
és hogy működjön
az ország:**

**KÉRJE A
3. OLTÁST!**

EGYÜTT A JÖVŐÉRT

A múlt és a jövő összefonódása a katonák számára az együvé tartozást, a bajtársiasságot fejezi ki.

„Az elődök tisztelete és emléküknak megbecsülése az alapja a családszeretetnek és egyszersmind a hazafiságnak is.”

Esterházy Péter

A kilencvenes évek elején, a demokratikus intézményrendszer kialakulásának időszakában a társadalmi folyamatok a katonaközösségek számára is új utakat nyitottak. Igényként fogalmazódott meg az akkori katonai-bajtársi közösségek között meglévő feszültségek enyhítése, a megbékélésre való törekvés, az összetartásérzés erősítése. Ebben a történelmi helyzetben, harminc évvel ezelőtt, 1992-ben első alkalommal, a „Kézfogás a hon védelméért” jelszó jegyében a Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége megszervezte a Katonanemzedékek Találkozóját Balatonkenesén. Akkor és ott kezelték egymásnak a különböző korok és pártpolitikai rendszerek katonanemzedékei: a Magyar Királyi Honvédség, a Magyar Néphadsereg és az új Magyar Honvédség katonái.

Különböző korok katonái voltak, de mindannyiukban közös volt a hit és az érzés – a haza védelmét, a honvédelem ügyét életcéljuknak tekintették –, valamint a megélt katonasors. Példaértékű történelmi esemény volt.

Az elmúlt harminc évben a katonanemzedékek története átalakult. Változott a társadalom, megszűnt a sorakatonaság, a generációs kérdések is enyhültek, és sajnos lassan elmentek azok az elődeink, akik az akkori első katonanemzedéket képviselték. Megmaradtunk mi, a jelenlegi nyugállományú katonák, megmaradtak az aktív katonák és a fiatalok, a hallgatók, akik a jövő katonái. Egy dolog nem változott, a cél: a hazaszeretet elmélyítése, a honvédelem eszményének fejlesztése, a katonai pálya társadalmi elismertségének növelése, a nemzedékek közötti összetartás erősítése, valamint a katonai hagyományok ápolása.

Nekünk, a jelenkor katonanemzedékének ezen értékek mentén kell továbbmennünk, hozzárendelve azokat hazánk 21. századi társadalmi, gazdasági, biztonságpolitikai kihívásaihoz.

A XXX. Katonanemzedékeki Találkozó alkalmából szövetségünk meghirdeti a „Nemzedékek Évét”, bízva abban, hogy a pandémia enyhülésével, tartalmas programokat szervezve,

közös összefogással sikerül tovább erősíteni a generációk összetartozását. Legyünk mi is részesei a változásoknak, ezzel is támogatva egy ütőképesebb, a hazája iránt elkötelezett, modern, újkori Magyar Honvédség megteremtését, valamint a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program megvalósítását.

E gondolatok jegyében kívánok egészségben, sikerekben gazdag, békés, boldog új évet!

Hazuga Károly
nyugállományú
altábornagy,
a Bajtársi
Egyesületek
Országos
Szövetsége
elnöke

KÖSZÖNTŐ

Együtt a jövőért 3

HÍREK RÖVIDEN

5

AKTUÁLIS

Törődés és odafigyelés 8

HADERŐFEJLESZTÉS

A nemzeti hadiipar a honvédelem
legfőbb támasza 8

INTERJÚ

Katonanemzedékek a honért 11

„Bekerültünk Európa élmezőnyébe,
nagyon büszke vagyok a csapatra” 12

BESZÁMOLÓK, TUDÓSÍTÁSOK

20 éves a Magyar Tartalékosok
Szövetsége 14

KÖZÉRDEKŰ KÉRDÉSEK

Gondoskodunk a nyugállományú
katonákról és a honvédségi
nyugdíjasokról (2. rész) 16
Jelentős előrelépés a békében 18

OLVASÓINK ÍRTÁK

19

NAPLÓ

Akciónban „Az Ég Katonái” 20

EGÉSZSÉG

Mit tegyünk, ha nem megy a lépcsőzés? 25

ÉLETÚT

Egy geológus, aki bejárta a világot 28

VÉLEMÉNY

Obsitos-bakancslista 31

SZOCIÁLIS HÁLÓ

Módosultak a segélyezés szabályai 32

RECEPT

Ropogós malacsült 34

REJTVÉNY

35

16 GONDOSKODUNK A NYUGÁLLOMÁNYÚAKRÓL ÉS A NYUGDÍJASOKRÓL

A katonai életpályamodell nem zárul le a nyugállományba vonulással. A Benkő Tibor honvédelmi miniszter részvételével, a nyugállományú katonák és honvédségi nyugdíjasok részére szervezett fórumokon felmerült kérdésekre adott válaszok közreadását az *Obsitos* magazin 2021/4. számában kezdtük meg. E számunkban folytatjuk a válaszok közlését.

25

MIT TEGYÜNK, HA NEM MEGY A LÉPCSŐZÉS?

Az ízületi porckopás (arthrosis) az egyik legősibb betegség, hiszen már a dinoszauruszok is szenvedtek miatta. Előbb vagy utóbb minden gerinces esetében észlelhető kialakuló arthrosisszerű elváltozás. Ez egy progresszív ízületi betegség, amely fájdalommal és mozgáskorlátozottsággal jár, ízületi fájdalom, duzzadás, merevség, funkcióvesztés jellemzi. A térdízületi kopás okairól és terápiájáról dr. Sandra Sándor ny. orvos ezredes osztja meg gondolatait az olvasóval.

28 EGY GEOLÓGUS, AKI BEJÁRTA A VILÁGOT

Dr. Juhász Árpád nevét, jellegzetes hangját szinte mindenki ismeri – az 1980-as és a 90-es években sokak példaképe volt, generációk nőttek fel az általa készített tudományos ismeretterjesztő filmekben, illetve a könyvein, vagy választottak olyan szakmát, amelynek köze van a földtudományokhoz. Geológusként és a hazai természettudományos ismeretterjesztés egyik legismertebb személyiségeként bejárta szinte az egész világot. Vele beszélgetett az *Obsitos* magazin munkatársa.

Megérkezett az utolsó H145M

Megérkezett hazánkba, az MH 86. Szolnok Helikopter Bázisra a huszadik, egyben utolsó H145M típusú forgósárnyas. A gép fogadásán részt vett dr. Ruszin-Szendi Romulusz altábornagy, a Magyar Honvédség parancsnoka, aki a rendezvényen hangsúlyozta: immár teljessé vált a 21. századi színvonalat képviselő helikopterek flottája.

Piłsudski marsallra emlékeztek

Németh Szilárd, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, miniszterhelyettes is koszorút helyezett el a lengyel függetlenség napja alkalmából Józef Piłsudski marsall Budapest XII. kerületében található emléktáblájánál. A megemlékezésen Jerzy Snopek, Lengyelország budapesti nagykövete is részt vett.

Vegyivédelmi gyakorlat

Nemzetközi környezetben végrehajtott különleges vegyivédelmi gyakorlaton vett részt az MH 93. Petőfi Sándor Vegyivédelmi Zászlóalj. Az olasz fegyveres erők 7. vegyivédelmi ezrede által Civitavecchiában szervezett kiképzésen – amelyen Spanyolország szemléllőként volt jelen – katonáink kiváló értékelést szereztek.

Szimpozium az egyetemen

A Katonai Felsővezető Szakirányú Továbbképzési Szak hallgatói számára tartottak szimpóziumot a Nemzeti Közszerződési Egyetemen, melyen Benkő Tibor honvédelmi miniszter – egyebek mellett – visszatért a honvédség elmúlt harminc évére, ismertette a 2019-ben kezdődött s napjainkban is folyamatban lévő haditechnikai beszerzéseket, majd felvázolta a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program legfőbb elemeit.

Pásztázott Légtér

A veszprémi MH Légi Műveleti Vezetési és Irányítási Központban Pásztázott Légtér elnevezéssel tartottak gyakorlatot, melynek célja az állomány képességeinek szinten tartása, fejlesztése, továbbá a Sziklaként ismert Speciálisan Létesített Erődítmény védelmi feladatainak elsajátítása volt.

Attasélátogatás Tatán

Alakulatlátogatást szervezett a HM Nemzetközi Együttműködési Főosztály a Budapesten akkreditált véderő-, katonai és légügyi attasék számára. A katonadiplomataék ezúttal a tatai MH 25. Klapka György Lövészdandár képességeivel ismerkedhettek meg statikus és dinamikus bemutatók keretében.

TÖRŐDÉS ÉS ODAFIGYELÉS

A honvédelmi tárca és a haderő 2022-ben sem feledkezik meg a volt bajtársakról, a nyugállományúakról – mondta lapunknak adott interjújában Benkő Tibor. A honvédelmi miniszter úgy fogalmazott: az Obsitos Program és a Veterán Program csak a kezdet a gondoskodásban, a honvédség pedig számít a korábbi katonagenerációk tapasztalataira.

- Újabb mozgalmas év áll a haderő mögött. Miként összegezné a 2021-es esztendőt a Magyar Honvédség életében?

- Sikeres, eredményes évet tudhatunk a hátunk mögött. Köszönet és elismerés illeti katonáinkat, honvédelmi

alkalmazottainkat, és „aktív” nyugállományú katonáinkat szintén, mert ez a siker és eredményesség az ő áldozatos, kitartó munkájuknak köszönhető, beszéljünk határvédelmi feladatokról, koronavírus elleni küzdelemről vagy a haderőfejlesztés különböző elemeiről. Ehhez nyilván kellett a kormányzat

erkölcsi és anyagi támogatása mellett a társadalom nyitottsága, fogadókészsége is. A megkezdett úton haladtunk az elmúlt évben és folytattuk a 2017-ben elindított Honvédelmi és Haderőfejlesztési Programot, függetlenül attól, hogy 2015 óta folyamatos a határmenti védekezés, és emellett a koronavírus-járvány 2021-ben sajnos végig velünk volt.

- Ön szerint milyen várakozásokkal tekinthetünk előre?

- Rendkívül fontos, hogy 2022-ben is továbbhaladjunk a megkezdett úton. Még mindig csak a tevékenységünk alapját, keretét és formáját jelentő Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program első harmadánál járunk, amely valójában 2017-ben indult, de ma már 2030-as, 2032-es kitekintéssel számolunk. Látjuk, mi az, ami jól működik, miben tartunk még a kezdeteknél, és mi az, amire már építkezni lehet. Mindig is azt mondtuk, hogy a program középpontjában az embernek, a katonának kell állnia. Ezért a honvédelmi ágat, amely elsősorban az emberi erőforrás biztosítását jelenti, együtt kell kezelni a haderőfejlesztési területtel, amely többek között a technikai eszközök beszerzését és hadrendbe állítását, a kutatás-fejlesztést és a hadiipar megteremtését jelenti. Az előző részből megemlíthetem az életpályamodellt, az oktatást, képzést, felkészítést, sőt, ezeket megelőzően a katonai pályára irányítást, de az akadémiai programot, az önkéntes tartalékos katonai szolgálatot, a honvédség és a társadalom kapcsolati rendszerét is.

- A középpontban az ember, a katona áll. Ön többször is elmondta Ruszin-Szendi altábornaggyal, a Magyar Honvédség parancsnokával együtt, hogy a nyugállományú katona is katona. Hogyan gondoskodik a tárca a nyugállományúakról idén?

- Nyugállományú katonáink valóban a honvédség nagy családjához kell hogy tartozzanak. Nagyon fontos, ezért mindig elmondom: az életpálya-

modellnek nem csak az aktív katonai pályafutásról kell szólnia. Az életpályánk szakaszos: készülök egy hivatásra, azt a hivatást legjobb tudásom szerint ellátom, majd utána is a közönség tagja maradok, akire odafigyelnek, akiről, ha kell, gondoskodnak. A katonai hivatásnak van előkészítő szakasza: a hazafias honvédelmi nevelés, a társadalmi kapcsolatok erősítése, az önkéntes tartalékos katonai szolgálat megvalósítása, a kadétképzés kiszélesítése. A fiatalok egy része vállalja, hogy egy életen át katonának akar lenni. Mások szerződésesként egy szakterületen szeretnének profivá válni, de nem feltétlenül kötelezik el magukat egész életükre. És fontos, hogy mellettük legyenek olyan katonák is, akik vállalnak önkéntes katonai szolgálatot. Például tavaly szeptember 15-tel elindítottuk: aki nem nyert felvételt, vagy mert valamilyen okból azt mondja, most még nem indul neki ennek a pályának, közülük is lehet toborozni. Utána pedig megkezdődik az aktív katonai szolgálat, amelynek során az illetményrendszer, a lakhatási támogatás rendszere, az egészségügyi gondoskodás rendszere, az oktatás, a képzés, a továbbhaladás, az előrelépés, a katonai karrier felépítése révén gondoskodunk a katonákról. Egyszer pedig elérkezünk a nyugdíjaskorhoz. Elképzelhetetlen, hogy annak, aki egész életében a hazát, az ország érdekeit szolgálta, akire végig odafigyelt a társadalom és a kormány, amikor elérte a nyugdíjkorhatárt, azt mondjuk: „Na, jól kifacsartunk, maximálisan kihasználtuk minden tudásodat és képességedet, bár eddig gondoskodtunk rólad, a továbbiakban boldogulj úgy és abból, ahogy a többi nyugdíjas.” Ez így nem helyes. A nyugállományúak is hozzánk tartoznak, hiszen egy életen át szolgálták hazájukat és a Magyar Honvédséget, ezáltal kötődnek is hozzá.

- Miként lehet elismerni az élethosszig tartó szolgálatot?

- Ezért indítottuk el az Obsitos és a Veterán Programot. Ezek még csak az első lépések, de már kezdetként is tudunk némi anyagi segítséget, támogatást nyújtani a különböző kedvezményekkel akár a pénzintézetek, akár egyes üzletláncok vonatkozásában. Ez még csak kis odafigyelés, törődés, viszont haladni kell tovább ezen az úton. Fontos, hogy a katonák ne csak aktív korban legyenek jelen a társadalom elismert tagjaként, hanem utána is. Például, hogy ott legyenek egy váro-

si rendezvényen, szeretettel fogadják őket, ők pedig jól érzékelik magukat, mert továbbra is látják, hogy szükség van rájuk. Nálunk ez sajnos nagyon félre ment az elmúlt évtizedekben.

- Sokat találkozik ennek a korosztálynak a tagjaival az országjárások során. Észrevették már a nyugállományú katonák, hogy ismét megindult feléjük az odafigyelő gondoskodás?

- Bízom benne, hogy a többség észrevette, nekem legalábbis a találkozások és visszajelzések alapján ez a benyomásom. De vannak olyanok is, akik elutasítják.

- Miért?

- Különböző okokból. Mint mondtam, a nyugállományúakra való odafigyelés, törődés, gondoskodás nagyon el lett rontva Magyarországon, ezért sok sértődött ember van közöttük. Persze egyénenként változó, ki miben és hol látja saját sértődésének okát, ugyanakkor tény: a Magyar Honvédség nehéz, fájdalmas, gyötrelmes leépítéseken és anyagi hiátusokon ment keresztül. Persze sokan elmehettek ilyenkor korengedményes nyugdíjba, ami szociális szempontból nyilván jó volt, hiszen biztonságérzetet adott. De a cél mégis az lenne, hogy senki életében ne következzenek be ilyen törések, hiszen hivatásunk egy életre szól. Így aztán sokaknál érzékelem a megkeseredettséget, sértődöttséget. Sok esetben meg is lehet érteni ezt, ugyanakkor mi katonák úgy tanultuk és úgy szocializálódtunk, hogy tudnunk kell „felállni” és tudnunk kell továbblépni. Nem a múltba kell merengve visszatekinteni, hanem azt kell nézni és azt kell

keresni, milyen lehetőségeket biztosít a jelenkor, a jelen társadalom, és ezek alapján miként valósíthatja meg az ember azt, amit szeretne. A múlton búsulni nem jó irány – sokkal hasznosabb megtalálni helyünket, szerepünket a jelen világában. A katonák többsége szerencsére így gondolkodik, de nekünk, most szolgálóknak is segítenünk kell őket ebben. Mert egyébként nem marad nekik más, csak hogy búslakodjanak, a múlttal foglalkozzanak. Ezért tartom nagyon fontosnak, hogy találkozzam velük, hogy beszéljünk, hogy érezzék: közösen építkezünk. Nem én, nem csak a jelenlegi katonák, hanem mi mind, együtt. Hogy mást ne mondjak, a hazafias honvédelmi nevelésben, az akadémikus képzésben, az önkéntes tartalékos rendszer kiépítésében egyaránt nagyon sokat tudnak segíteni a nyugállományúak, hiszen ebben éltek, tudják, miről beszélnek. Nyilván különböző módon, más formában látjuk a katonák célkitűzéseit, lehet, hogy a módszerek is mások, de a cél közös. Márpedig a cél sok-sok úton elérhető – a lényeg, hogy együtt jussunk el odáig. Ezért fontos, hogy sokkal nagyobb figyelmet fordítsunk a nyugállományú bajtársainkra.

Draveczi-Ury
Ádám

A NEMZETI HADIIPAR A HONVÉD

A kormányzat húzóágazatot fejleszt a rendszerváltás után elhanyagolt szektorból

Amikor öt éve újtára indult a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program, a hangsúly a nemzetközi biztonsági környezet romlása miatt elodázhatatlanná vált új haditechnikai eszközök beszerzésén, valamint a modernizáción volt, ami természetesen megkövetelte a védelmi költségvetés nagymértékű növelését. Az átfogó helyreállításnak azonban feltétele a védelmi és repülőgépipar újraalapítása is. A folyamat a hazai kézfegyvergyártás újraindításával vette kezdetét, de 2020–2021-től már helyükre kerültek a harcjárművek gyártásának és fejlesztésének, a lőszergyártásnak, valamint a kritikus repülőgépipari alkatrészek gyártásának alapjai is.

Lynx gyalogsági harcjármű bemutatója a „0” ponton

Ma már ott tartunk, hogy nem könnyű eldönteni, mivel is kezdje az ember az eredmények felsorolását. Az időrendet követve talán illendő elsőként Kiskunfélegyházát említeni, ahol Magyarországon ismét létrejött a kézfegyvergyártás. Jelenleg cseh licenszben zajlik itt CZ-gépkarabélyok, -géppisztolyok és -pisztolyok előállítás a magyar fegyveres testületek számára, de már a jövőbe tekintünk. A Gestamen cég a kormány felkérésére teljes kézfegyver-portfóliót fejlesztett, melynek tesztelése is elkezdődött. Ez a lépés lehetővé teszi, hogy a jövőben minden

szempontból szuverén módon állítsunk elő idehaza kézfegyvereket, akár a hazai felhasználóknak, akár exportra.

Korszerű harcjárművek gyártása

Zalaegerszeg ad otthont a magyar állam és a Rheinmetall AG vegyesvállalatának, amely rövidesen a vadonatúj, innovatív, modularis felépítésű Lynx gyalogsági harcjárművek gyártását végzi majd. A Magyar Honvédség 209 példány beszerzésére kötelezte el magát, amelyek közül csak az első 46-ot gyártják Németországban, a többit

Magyarországon építik meg. Az üzem alapkövetését 2020. decemberben tartották, az építkezés a terveknek megfelelően haladt, így 2021 szeptemberében már sor kerülhetett a bokréta-ünnepekre is. A gyártás az idén indul. Ez a vállalkozás jól illusztrálja a hadiipari fejlesztés esetében alkalmazott komplex megközelítést. A zalai létesítmény ugyanis nemcsak a gyártásnak ad otthont, hanem a kutatás-fejlesztésnek is. Ennek elősegítésére a gyártócsarnok mellett teljes értékű off-road (terep-) tesztelési környezet épül, melynek első fázisát 2021 júliusában adtuk át.

ELEM LEGFŐBB TÁMASZA

Azt is fontos hangsúlyoznunk, hogy ezek a lépések nem előzmény nélküliek és nem önmagukban állnak. Sokkal inkább a gazdaságfejlesztés (így az autóipar és az elektronikai ipar) korábbi eredményeire építkeznek, szem előtt tartva azt a stratégiai célt, hogy a nemzetgazdaság diverzifikációja magas hozzáadott értékű ágazatok létrehozása, fejlesztése révén valósuljon meg. A zalaegerszegi harcjárművek gyártása például közvetlenül a ZalaZone mellett történik majd, amely egy hatalmas kormányzati kezdeményezésű projekt, és modern tesztelési környezetet biztosít a nemzeti össztermékhez (GDP) jelentős mértékben hozzájáruló autóipar számára. Ezzel párhuzamosan terveink szerint Kaposvár, a katonai logisztikai jelenléttel rendelkező somogyi megyeszékhely a kerekes katonai járművek terén válik törekvéseink központjává. Ezt a Gidrán, a török Nurool Makina Ejder Yalçın 4x4 kerékképletű páncélozott jármű magyar változata szimbolizálja.

Új és visszaállított képességek

Azzal, hogy a Magyar Honvédség több száz ilyen járműre jelentette be igényét, biztosított a kellő lendület ennek az ipari helyszínnek a sikeres beindításához. De ez nem minden. A Rheinmetall-lal közösen egy új, 8x8-as harcjárműplatform fejlesztésébe is belevágunk, amely elsősorban az elavult kerekes páncélozott szállító harcjárművek (PSZH) korábbi generációjának helyettesítésére szolgál majd. Itt kulcsfontosságú lesz az autóiparban áttörést jelentő technológiák megvalósítása, beleértve az új energetikai megoldásokat és az autonómitást.

Megtörténtek az első lépések a stratégiai képességnek számító hazai közepes és nagy kaliberű lőszer- és robbanóanyag-gyártás visszaállítása érdekében is. Ezek a 30, 120 és 155 milliméteres lövedékek képezik a honvédség új harcjárműveinek lőszerbázisát. Az említett Lynx gyalogsági harcjárművön kívül idetartozik a Leopard 2 harckocsi, amelyből 56 példányt (12 felújított A4-es és 44 új épí-

tésű A7+) szerzünk be, valamint a PzH 2000 önjáró tarack, amelyből 24 darab készül a magyar haderő számára. Hangsúlyozni kell, hogy ez a Várpalota mellé tervezett létesítmény nemcsak Magyarország, hanem Európa és általában az euroatlanti közösség számára is fontos. Olyan időket élünk ugyanis, amikor a NATO-n belüli növekvő ipari redundancia ismét szemponttá válik az úgynevezett ellenálló képesség, a reziliencia részeként.

Ez igaz a párhuzamosan zajló RDX robbanóanyag-gyártási képességek helyi kialakítására irányuló projektre is. Hogy vevőként nem csak a honvédség szerepel a tervekben, azt az a tény is jól mutatja, hogy a várpalotai termékportfólióban ott lesznek a NATO-ban is elterjedt 76 milliméteres haditengerészeti tüzérségi lövedékek is.

A kis kaliberek tekintetében is célunk a lőszergyártó képességek visszaállítása Magyarországon. Korábban voltak értékes létesítményeink ezen a területen, de most befektetésekre

Az Airbus Helicopters Hungary gyulai gyárának építkezése a levegőből 2021 decemberében

van szükség ahhoz, hogy versenyképes termékeket hozzunk létre. Figyelemmel kísérjük az új kaliberekkel kapcsolatos fejleményeket is, hiszen rendkívül fontos lesz a gyors cselekvés képessége, ha új szabványról döntenek a Szövetségben, vagy a piacon igény mutatkozik.

Új hadiipar-fejlesztési modell

Ami a repülőgépipart illeti, előrehaladott stádiumban van annak a létesítménynek az építése, amely az Airbus Helicopters Hungary vegyesvállalatnak ad otthont Gyulán. Az európai helikoptergyártó és a magyar állam által 2020-ban létrehozott vállalkozás üzemének építése gyorsan haladt előre. 2021 májusában került sor a bokréta-ünnepségre, és ez év elején elkészül maga az üzemcsarnok.

2022-ben kezdődik meg itt a helikopterek dinamikus alkatrészeinek gyártása az európai gyártó forgószárnyas portfóliójának teljes választékához. Itt ismét elmondható, hogy egy globális, iparági vezető partner kiválasztásával egy valóban értékes pozíciót szeretnénk magunknak szerezni a repülőgépipari szektorban, ami egyúttal a magyar állam hosszú távú elkötelezettségét is tükrözi. Gyula esete, a precíziós alkatrészgyártással való indulás is jól mutatja, hogy lépésről lépésre, körütekintően kell haladni, hiszen ez egy új ipari ágazat az ország számára. A sikerhez nélkülözhetetlen a helyi szakképzési infrastruktúra fejlesztése, amit szintén jelentős összegekkel támogat a kormányzat. Nincs ennél jobb befektetés a jövő munkaerejébe, hiszen a minőségi, jól képzett embe-

ri erőforrás biztosítása a legkritikusabb, legidőigényesebb része az egész erőfeszítésnek.

Előrehaladva, tapasztalatokat gyűjtve lehetőség nyílik összetettebb, kifinomultabb vállalkozásokra is. Az Airbus Helicopters Hungary révén sokkal bizhatunk abban, hogy más multinacionális projektekben is érdemben részt tudunk venni. Ennek fényében kell értékelni a kapott meghívást: csatlakozzunk a vezető helikoptergyártó nemzetekhez a jövő európai katonai forgószárnyasainak fejlesztési programjában.

Ezekon a súlyponti projekteken kívül további együttműködések indítottunk el több más kategóriában. Ilyen a mesterlövészpuskák, a páncéltörő fegyverek, az aknavető és a távirányított fegyverállványok fejlesztése, hazai gyártása, vagy a beszerzendő radarok hazai integrációja. Egy másik jó példa a haderő- és hadiipar-fejlesztés mögötti stratégiára a mobil, közeli és rövid hatótávolságú légvédelmi rendszerek (SHORAD) közös fejlesztése. A program célja, hogy betöltse azt az űrt, ami akkor keletkezett, amikor a Szövetségben javarészt kivonták a legtöbb ilyen rendszert a hidegháború után, miközben a hagyományos, merev és forgószárnyú repülőeszközök mellett olyan új típusú fenyegetések jelentek meg, mint a drónok, a precíziós, irányított lövedékek. E követelmények sikeres teljesítéséhez nagyfokú innovációra van szükség: a különféle új érzékelők, löveg- és rakétaeffektorok integrálása, ugyanakkor a méret és a súly feken tartása, hogy az eszköz a védelemre szoruló szárazföldi

erőkkel együtt tudjon mozogni – csak hogy néhány szempontot említsünk. Mondani sem kell, hogy az önbizalmat egy ilyen program elindításához a fel-törekvő járműplatformgyártási képességeinkből meríthetjük. Egyértelmű piaci potenciál mutatkozik, és olyan nemzetközi, NATO-, illetve európai uniós kezdeményezések, ahol a valós ipari képességek függvényében osztják a szerepeket.

A hadiipar-fejlesztésben követett modell azonban túlmutat az egyedi projekteken. Kormányzati partnereinkkel közösen, főként az Innovációs és Technológiai Minisztériummal, megalkottuk a Védelmi Ipari Stratégiát, mely egy határozott jövőképet, átfogó struktúrát vázol fel az ágazat számára, a hosszú távú fenntarthatóságot célozva meg. A kulcs az, hogy ezeket az új vállalkozásokat integráljuk a globális védelmi ipari ellátási láncba, és ezáltal megszilárdítsuk pozíciónkat a piacon. Az export támogatására létrehoztuk a Magyar Védelmi Exportügynökséget (VEX), de a startupok inkubálására és a tehetségek támogatására alkalmas, hatékony innovációs struktúra intézményi keretei is kialakulóban vannak.

*Dr. Maróth
Gáspár
védelmi
fejlesztésekért
felelős
kormánybiztos,
nemzeti
fegyverzeti
igazgató*

KATONANEMZEDÉKEK

A HONÉRT

A Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége (BEOSZ) november 18–19-én rendezte meg a XXIX. Katonanemzedéki Találkozót Balatonakarattyan. A kétnapos rendezvényen részt vett Benkő Tibor honvédelmi miniszter és Ruszin-Szendi Romulusz altábornagy, a Magyar Honvédség parancsnoka. A találkozó céljáról, küldetéséről kérdezte az *Obsitos* magazin Hazuga Károly ny. altábornagyot, a BEOSZ elnökét.

Fontos, hogy legyen olyan rendezvény, ahol nemcsak nyugállományú katonák találkoznak egymással, hanem az aktív és a fiatal generáció tagjai is. Hiszen aki ma katonai pályára készül, sokat tud tanulni az idősebbektől. Bár a technika nagyot változott, a katonai eskü és a katonasors ugyanaz, a harceljárások alapjai is sok helyen a régiek” – foglalta össze Hazuga altábornagy, miért is van szükség ezekre a találkozókra. Hozzátette: a nyugállományú katona ugyanúgy része a 173 esztendő Magyar Honvédségnek, mint az, aki ma teljesít aktív szolgálatot. Ráadásul figyelni kell a civil társadalomra, vonzóvá kell tenni a katonai pályát azok számára, akiket eleve érdekel ez a hivatás. Véleménye szerint ez az ország érdeke is, mert nem csak szlogen, hogy a jelenben kell építeni a jövőt. Ebben pedig a nyugdíjas katonák sokat tudnak segíteni.

A katonanemzedéki találkozóknak rendre fontos eleme a tájékoztatás is: hogyan áll és merre tart a mindenkor Magyar Honvédség. A BEOSZ elnöke ezzel kapcsolatban megjegyezte: a nyugállományú katonák roppant kí-

váncsiak a jelen helyzetre, mert a haderő olyan fejlődési pályára állt, amilyenre évtizedek óta nem volt példa. A találkozón számos kérdés szóba került, például, hogy miként lehet az állományt és a kiképzést az új eszközök-höz igazítani, vagy hogyan lehet a még meglévő régi és a korszerű új technikát együtt használni.

A BEOSZ elnöke végezetül elmondta: „A Magyar Honvédség parancsnokának kezdeményezésére idén negyven nyugállományú katona szemlélhette testközelből a »Breakthrough 2021« elnevezésű gyakorlatot; ők láthatták, milyen jó is most katonának lenni. Nagyon szorítunk, hogy sikerüljön megvalósítani a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Programot, amely egyébként számunkra is sok-sok pozitív elemet tartalmaz.”

Kálmánfi Gábor

Hazuga Károly ny. altábornagy

A fiatal katonageneráció képviselői a XXIX. Katonanemzedéki Találkozón

OBSITOS

III. évfolyam 1. szám, 2022/1.

A Honvédelmi Minisztérium negyedévente megjelenő kiadványa honvédségi nyugállományúaknak és nyugdíjasoknak

A KIADÁSÉRT FELEL:

Szabó István
honvédelmi államtitkár

SZERKESZTŐBIZOTTSÁGI ELNÖK (FŐSZERKESZTŐ):

Dr. Keszthelyi Gyula
ny. dandártábornok

TAGOK:

Büki Péter ny. alezredes
Feith László
Schmidt Petra
Sörös István ny. ezredes
Tóth Lajos László ny. törzsszászlós
Trautmann Balázs
Vilner Péter ny. ezredes

Az Obsitos kiadásában és terjesztésében közreműködik a HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft.

FELELŐS VEZETŐ:

Kulcsár Gábor ügyvezető

A ZRÍNYI KIADÓ VEZETŐJE:

Dr. Isaszegi János ny. vezérőrnagy

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Kiss Zoltán ny. alezredes

OLVASÓSZERKESZTŐ:

Havasi Máté

KÉZIRAT-ELŐKÉSZÍTŐ:

Apagyiné Gáspár Jolán

KORREKTOR:

TÖRÖK JUDIT

TIPOGRÁFIAI TERV, TÖRDELÉS, KÉPFELDOLGOZÁS ÉS MŰSZAKI SZERKESZTÉS:

Schubert Andrea

A ZRÍNYI KIADÓ ÉS A SZERKESZTŐSÉG CÍME:

1087 Budapest, Kerepesi út 29/b
kiado@hmzrinyi.hu

NYOMDAI KIVITELEZÉS:

HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft.
Sokszorosítóosztály

FELELŐS VEZETŐ:

Pásztor Zoltán

CÍMLAPFOTÓ: Kálmánfi Gábor

B4 FOTÓ: Teljes a magyar H145M-flotta. A fotókat az Airbus és Szováthy Kinga készítette.

„BEKERÜLTÜNK EURÓPA ÉLME NAGYON BÜSZKE VAGYOK A

Zsúfolt és nem várt feladatokkal teli évet tudhat maga mögött a Magyar Honvédség Parancsnoksága Különleges Műveleti Szemlélsége. Eredményeiről, terveiről, megoldásokról és a fejlődésről kérdeztük Sándor Tamás vezérőrnagyot, az MHP különleges műveleti szemlélsőjét.

– Az idei év nem éppen sablonfeladatokat hozott a Különleges Műveleti Szemlélség számára. Az afganisztáni kimenekítési akció komoly próbatételnek tűnt.

– Műveleti szempontból ez volt a legfontosabb feladatunk az idén. Kiváló példáját láttuk a különleges műveleti képesség összehangolt munkájának. A tervezés és a művelet hadműveleti szintű vezetése Szolnokon történt, a harcászati vezetés a helyszínen. A műveletben részt vevőknek a pillanatnyi helyzethez és változó szituációkhoz is alkalmazkodniuk kellett, meg kellett találni azokat a módszereket, amelyekkel a legtöbb embert a lehető legrövidebb idő alatt ki lehetett hozni. Mindenki a maximumot teljesítette, ennek az eredménye volt, hogy gyakorlatilag 24 órán belül képesek voltunk a hadszíntérre telepíteni a végrehajtó erőket, majd eredményesen hazahozni 540 főt Magyarországra. Az akció egyben azt is bebizonyította, hogy ez a képességünk nemzetközi összehasonlításban is a felső kategóriába tartozik. Természetesen óriási szerepe volt ebben a légierőnek, ami a kijutás és kimenekítés eszközeit biztosította. Ez volt a Magyar Honvédség első olyan

művelete, amit teljesen önállóan, saját erővel és eszközökkel hajtott végre.

– Tartottak egy nagyszabású nemzetközi gyakorlatot is az idén, a Black Swan 2021-et. Milyen eredménnyel zárult?

– Nemzetközi különleges műveleti gyakorlat volt, amelyet a Szolnokon felállítandó Regionális Különleges Műveleti Komponens Parancsnokság (R-SOCC) vezetett. A partnerországokon kívül Németország és az USA katonái vettek részt rajta, három ország területén több mint nyolcszázan. A gyakorlat apropóján egyébként közös horvát–magyar és amerikai–magyar kiképzést is végrehajtottunk, az amerikaiak ráadásul a nehézfegyverzettel ellátott folyami hajókkal, SOC-R-okkal érkeztek, ami azért volt rendkívül fontos, mert a haderőfejlesztési program részeként a Magyar Honvédség is beszerez három ilyen járművet a különleges műveleti képesség fejlesztésére. Ez volt a magyar vezetőség regionális parancsnokság első ilyen gyakorlata, ennek révén a többnemzeti vezetésű törzs elérte a kezdeti műveleti képességet.

– Mit jelent ez?

– Úgy fogalmaztam meg: már tudjuk azt, hogy honnan indulunk. Az világos,

hová kell megérkeznünk, hiszen egy standard utat kell végigjárnunk, de ez volt az a gyakorlat, amely világossá tette, hogy hol tartunk jelenleg. Stabil alapokon állunk, a partnernemzetek véleménye egyöntetűen pozitív.

– A vitéz Bertalan Árpád Különleges Rendeltetésű Dandár milyen évet zárt?

– A Közös Akarat és a Covid-járvány pluszkihívást jelentett a dandár számára a betervezett feladatokon túl. Ők is elég sűrű évre tekintenek vissza. Erején felül teljesített a személyi állomány, de megbirkóztak minden feladattal, az egész dandár fantasztikus munkát végzett. Az afganisztáni kimenekítés fényesen igazolta mind a különleges műveleti erők, mind az egész Magyar Honvédség képességét, és azt, mennyire jó úton járunk. Sikeres és hatékony az együttműködés a szemlélség és a végrehajtó elem között.

– Afganisztán után új misszió veszi kezdetét. A Magyar Honvédség a francia haderővel közreműködésben, a Barkhane művelet részét képező Takuba alkalmi harci kötelékben Mali és Niger területén tanácsadási, támogatási és harctéri mentorálási feladatokat lát el. Milyen lehetőségeket tartogat a kü-

ZÖNYÉBE, CSAPATRA”

lönleges műveleti erők számára az afrikai feladat ellátása? Mennyiben más, mint Afganisztán?

– A szemléltetés egyik legkiemeltebb feladata jelenleg az, hogy az új hadszíntéren, Afrikában megteremtjük a feltételét a különleges műveleti erők alkalmazásának. Bár a feladat alapvetően hasonló, mégis teljesen más lesz, mint az afganisztáni szerepvállalás, más gondolkodásmódot, más mentalitást követel. Afganisztánban a műveletek többsége rövid lefolyású volt. Mindig volt lehetőség arra, hogy a feladatok végrehajtásának kiindulópontja egy bázis legyen. Onnan indultunk, oda érkeztünk vissza, a nagyobb távolságokat helikopterrel oldottuk meg. Afrikában akkora a földrajzi kiterjedés, hogy csak a művelet helyszínére eljutni több nap. Ez logisztikailag, felkészüléssel is jelentős kihívás. Egyben olyan tapasztalatot ad, ami óriási előnnyel jár a különleges műveleti erők számára. Éppen ezért lenne szerencsés négy hónapos váltásokban dolgozni, hogy a rotációs rendszer révén minél több katonánkat ki tudjuk küldeni tapasztalatszerzés céljából.

– Ha már tapasztalat: hol nyílik alkalom azok feldolgozására és cseréjére?

– Az idén több konferencián is részt vettünk, ezek közül az egyik kiemelt esemény a Budapesten tartott és a szemléltetés által szervezett stra-

tégiai szintű vezetői szimpózium, a Resistance Operating Concept volt. Azt vitattuk meg, miként lehet egy NATO-konceptiót a nemzeti ellenálló képességben kamatoztatni. A projekt az Amerikai Különleges Erők Európai Parancsnokságának és a NATO Különleges Műveleti Parancsnokságának is kiemelt programja volt. Részt vettünk a varsói Global Special Operations Forces (SOF) Foundation rendezvényen is, ami azért is volt fontos, mert jövőre Budapest lesz a házigazdája az eseménynek. Ez nemcsak a különleges erők szempontjából lényeges, de arra is alkalmat ad, hogy a magyar haderőfejlesztés bemutassa az eddigi eredményeit, a magyar fejlesztésű eszközöket a nemzetközi partnereknek. Az idén tartottunk V4-es parancsnoki konferenciát is, melyen a különleges műveleti erők aktuális kihívásairól és jövőjéről egyeztettünk. Ami a kevésbé látványos kidolgozó munkát illeti: megszületett a különleges műveleti doktrína újradradása, helységarc-szabályzat készült a legújabb ismeretek alapján, bővítettük az ejtőernyős eljárási rendet, és újragondoltuk a különleges műveleti alaptanfolyamot. Utóbbi kivitelezéséhez az Egyesült Államok prominens különleges műveleti szakértőivel tárgyaltunk.

– A jövő év még fokozottabb tempót ígér?

– Úgy fogalmaznék, hogy az elkövetkezendő három év nagyságrendekkel lesz bonyolultabb, mint bármelyik eddigi. Ennek fő oka, hogy 2025-ben a Regionális Különleges Műveleti Komponens Parancsnokságnak és a hozzá kapcsolódó végrehajtó elemeknek szolgálatba kell lépni, ez azt jelenti, hogy 2024-re mindennek kész kell lennie a sikeres induláshoz. Rendkívül fontos és kiemelt ez a projekt, hiszen maga a NATO is elindult egy regionalizációs irányba. Most úgy tűnik, hogy a magyar különleges műveleti képesség és a Regionális Különleges Műveleti Komponens Parancsnokság lesz az a tesztegység, amely a NATO új, különleges műveleti koncepcióját felépíti.

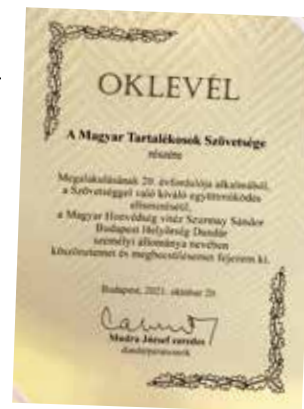
– Ha pár mondatban kellene megfogalmaznia, hogyan értékelné az elmúlt évet?

– Óriási léptünk előre a különleges műveleti képesség terén, megkérdőjelezhetetlenül bekerültünk Európa élmezőnyébe. Azok az elismerések, amelyeket akár a szemléltetés, akár a katonai szervezetek, a dandár és a katonák kaptak, mindenképpen jelzik, hogy a legjobb úton járunk. Aki ismer, tudja: maximalista vagyok magammal és munkatársaimmal szemben is, nekem a 100 százalék nem elég, de az idei évben az állomány egésze a maximumot hozta ki magából. Nagyon büszke vagyok rájuk. Köszönet illeti mindazokat, akik támogatták a különleges műveleti képességet a légierő, a szárazföld, a kiber, illetve a logisztika vonatkozásában. Külön köszönet illeti az MH Parancsnokság teljes állományát és kiemelten a beszerzéssel foglalkozó kollégákat, akik nélkül nem beszélhetnénk az elért sikerekről és a sikeres jövőről.

Révész Béla

20 ÉVES A MAGYAR TARTALÉKOSOK SZÖVETSÉGE

Alapításának 20. évfordulóját ünnepelte október 4-én a Magyar Tartalékosok Szövetsége (MATASZ). A Nemzeti Közszerzésati Egyetem Hungária körúti campusán a tartalékosok napján, október 4-én megtartott rendezvényen dr. Benkő Tibor honvédelmi miniszter is részt vett. A program két részből állt: délelőtt küldöttgyűlésre, délután pedig a konferenciára és ünnepi megemlékezésre került sor.

Széles Ernő ny. dandártábornok, a MATASZ elnöke beszámolójában kiemelte: az elnökség a Covid-19-járványhelyzet miatt az év során nem tudta összehívni a küldöttgyűlést, így élve a vonatkozó kormányrendeletben előírtakkal, úgy döntött, hogy a Szövetség az elnökség által elfogadott dokumentumok alapján dolgozik mindaddig, amíg lehetőség nem nyílik a küldöttgyűlés megtartására. „A rendezvényre most, a magyar tartalékosok napjával egy időben kerül sor. Az elmúlt időszakról szóló dokumentumokat mindenki tanulmányozhatta. Én csupán annyit kívánok hozzáfűzni, hogy Szövetségünk – a biztonsági rendszabályok betartása mellett – ebben a vírusveszéllyel terhes időszakban is eredményesen végrehajtotta a rá háruló feladatokat. Köszönöm mindazoknak a munkáját, akik élen jártak feladataink elvégzésében!” – hangsúlyozta Széles dandártá-

bornok. A küldöttgyűlés a beszámoló ellenjavazata és tartózkodása nélkül elfogadta.

A tárcza számít a MATASZ-ra

A délelőtti program során egy együttműködési megállapodás ünnepélyes aláírására is sor került. A MATASZ és a Nemzeti Örökségek Intézete (NÖRI) úgy döntött, hogy közösen mérik fel a még fellelhető és nem regisztrált hadisírokat. A dokumentumot a MATASZ nevében Széles Ernő elnök, a NÖRI részéről Móczár Gábor főigazgató látta el kézjeggyével.

A rendezvény délutáni programjának díszvendége és kiemelt előadója Benkő Tibor honvédelmi miniszter volt. A tárcavezető prezentációjában összefoglalta a térségünkben megjelent új biztonsági kihívásokat, beszélt a Nyugat-Balkánon folyamatosan jelen lévő feszültségről, a NATO által megállapított keleti és déli fenyegetettségéről,

a terrorizmus lehetőségét magában hordozó migrációs nyomásról, valamint az új, hibrid hadviselési formáról, amely a ma már önálló hadszíntérként jellemezhető kiberhadviselést is magában rejt. Külön szölt a NATO afganisztáni kivonulásáról, amely – mint fogalmazott – rengeteg kérdést vet fel

A jövő generációja is figyelmesen hallgatta az előadásokat

Bozó Tibor vezérőrnagy emlékpajzsot ad át Széles Ernő ny. dandártábornoknak

Benkő Tibor honvédelmi miniszter is megkapta a MATASZ-emlékkötetet

az észak-atlanti szövetséggel, annak partneri viszonyaival és kommunikációjával kapcsolatban egyaránt, egyben előtérbe helyezi és felértékeli a nemzeti haderő, a saját védelmi képesség szerepét.

A tárcavezető a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program kapcsán kiemelte: a program középpontjában az ember, a katona áll, előtérbe helyezve a kiképzést, az oktatást, a toborzást, valamint az életpályamodellt és a katona társadalmi megbecsültségét. „A katona a társadalomban elfoglalt helye, feladata alapján lesz elismert. A társadalom pedig a munkája alapján fogja megítélni a szerepét” – hangsúlyozta a miniszter.

Benkő Tibor előadásában részletesen foglalkozott szervezetünkkel, kiemelve a MATASZ szerepét a hazafias és honvédelmi nevelésben, a honvédelmi táborok szervezésében, melyet a Honvédelmi Sportszövetséggel együttműködve hajt végre. A Honvéd Kadét Program fontosságáról szólva elmondta: országosan immár kilencvenhárom intézmény csatlakozott a programhoz.

Az önkéntes tartalékos rendszerrel kapcsolatban hangsúlyozta: jelenleg mintegy 11 ezer önkéntes tartalékos katona áll rendelkezésre. A cél azonban az, hogy ez a szám 20 ezerre, míg az aktív állomány létszáma 30 ezer főre nőjön. Leszögezte, hogy a tartalékosok létszámának emelkedésében a MATASZ munkájának is meghatározó szerepe van, hiszen ez az a szervezet, amely hidat képez a civil társadalom és a honvédség között. A MATASZ tagsága képes megmutatni a honvédelem szerepét a mai magyar társadalomban. A tárcavezető zárszavában további sikereket és jó munkát

kívánt a Szövetségnek, majd kijelentette: a MATASZ mindig számíthat a minisztérium, valamint személy szerint a miniszter támogatására.

Történelmi visszatekintés

Széles Ernő nyugállományú dandártábornok a töretlen támogatást megköszönve a szervezet megalakulásának 20. évfordulója alkalmából a MATASZ Arany Emlékkeresztjét adta át Benkő Tibor honvédelmi miniszternek.

A miniszteri beszéd után a MATASZ elnöke vette át Szűcs Loránd dandártábornoktól a honvédelmi miniszter emléklapját, majd Bozó Tibor vezérőrnagy ajándékozott emlékpajzsot a Magyar Tartalékosok Szövetségének.

Dr. Szakály Sándor, a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár főigazgatója az alkalomhoz illően a császári és királyi, valamint a magyar királyi honvédségről, illetve a két háború közötti időszak tartalékos rendszereiről tartott előadást a hallgatóságának. Kifejtette: minden korban probléma volt a békeidő és a minősített, vagyis a háborús időszak közötti tartalékot képző ellentmondások feloldása. Az egyik legnagyobb gondot az első világháborút lezáró békediktátum előírásai okozták a magyar politikai vezetésnek. Sok ötlet és leleményesség kellett az antant éber ellenőreinek kijátszásához.

Ezt követően dr. Okvách Imre előadását hallgathatták meg a résztvevők. Az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára tudományos tanácsadója az 1945 utáni honvédség fejlődéséről, átszervezéséről, valamint a hidegháborús helyzetben a tömeghadsereg kialakulásáról beszélt. Példákkal bizonyította, hogy az akkori időszakban mindent alárendeltek az esetlegesen kialakuló harmadik vi-

lágháború megnyerésének. A későbbi években a néphadsereg állománya utánpótlásának egyik eszköze a Magyar Honvédelmi Sportszövetség (MHSZ) volt, ahol a felkészülés érdekében, bizonyos katonai és polgári szakmákban, már egészen fiatal korban előképzést kaptak a fiatalok.

Két évtized története

A program ünnepélyes könyvbemutatóval folytatódott. Benkő Krisztina, a Zrínyi Kiadó kiadóvezető-helyettese szöveg a kiadó munkájáról, majd bemutatta a résztvevőknek a jubileum tiszteletére megjelentetett, *Húsz éve híd a társadalom és a honvédelem között 2001–2021* című kötetet, mely a MATASZ két évtizedes munkáját dolgozta fel. Az igényes kiállítású könyvből minden küldött, vendég és előadó ajándékként kapott egy-egy példányt.

Az ünnepi program kitüntetések átadásával fejeződött be.

Széles Ernő ny. dandártábornok zárszavában megköszönte az előadóknak a tartalmas előadásokat, a szervezet tagjainak pedig az elmúlt két évtizedben végzett munkát. Reményét fejezte ki, hogy az elkövetkezőkben is hasonló intenzitással fogják a napi feladataikat elvégezni.

Tóth Lajos László, a MATASZ elnökségi tagja

GONDOSKODUNK A NYUGÁLLOMÁN NYUGDÍJASOKRÓL

A miniszteri találkozók felvetett közérdekű kérdésekre adott válaszok

A katonai életpályamodell nem zárul le a nyugállományba vonulással. A Benkő Tibor honvédelmi miniszter részvételével, a nyugállományú katonák és honvédségi nyugdíjasok részére – a Honvédelmi Minisztérium időügyi politikájának részeként – szervezett fórumokon felmerült kérdésekre adott válaszok közreadását az *Obsitos* magazin 2021/4. számában kezdtük meg. Az alábbiakban folytatjuk a válaszok közlését.

Miben kéri a honvédelmi tárca a nyugállományúak segítségét?

A Honvédelmi Minisztérium számít az aktív szolgálatukat lezárt bajtársak, volt honvédségi alkalmazottak tapasztalataira, gyakorlati felkészültségére és elkötelezettségére, hiszen az elmúlt évtizedekben ők vállaltak felelősséget a Magyar Honvédség képességeinek megteremtéséért, alakításáért, fenntartásáért, hazánk biztonságának garantálásáért. Kérjük tőlük, hogy továbbra is támogassák a honvédség folyamatos fejlődését, legyenek részesei egy előremutató fejlődési folyamatnak. Ugyancsak kérjük, hogy közvetítsék a honvédség szellemi értékeit, vegyenek részt a kulturális értékmegőrzésben, értékteremtésben, segítsék a szociális gondoskodási tevékenységet, illetve erősítsék a honvédség és a társadalom kapcsolatát. Vállaljanak szerepet a hazafiság eszméjére épülő honvédelmi nevelésben, a honvéd hagyományok ápolásában, ennek társadalmi terjesztésében, a toborzás támogatásában.

Van-e lehetőség – az Emberi Erőforrások Minisztériumával történő egyeztetést követően, az iskolákkal együttműködve – utánpótlást elősegítő, hagyományőrző előadások megtartására?

Az iskolafenntartók (állami, egyházi, alapítványi, magán) döntése, illetve jóváhagyása, hogy a fenntartóságuk alá tartozó intézmények kikkel és milyen tartalommal alakítanak ki együttműködést, az adott iskolákba mely szervezetek „juthatnak be” pedagógus jelenlétében történő előadások és bemutatók megtartása céljából. Rendkívül fontos, hogy az adott városban, régióban működő hagyományőrző szervezetek saját utánpótlásuk biztosítása, a társadalomban, a honvédelmi nevelésben betöltött elengedhetetlen szerepük okán – harmadik fél által kezdeményezett partnerség kialakítása nélkül is – folyamatosan fejlesszék, bővítsék kapcsolati hálójukat.

Milyen lehetőségek vannak a napjainkban tapasztalható járványügyi

helyzetben a különböző fegyverneremi napok megtartására?

A koronavírus-világjárvány kényszerűen átalakította a szociális gondoskodás bizonyos területeit. A személyes kapcsolattartást minimalizáltuk, módosítottuk a katonai objektumokba történő beléptetés szabályait, zömmel szigorítottuk, esetenként enyhítettük. A vezetők által felelősen meghozott korlátozó intézkedések révén sikerült biztosítani a kiemelten veszélyeztetett csoportok védelmét is. A rendezvények megszervezéséről, lebonyolításáról a napjainkban tapasztalható pandémiás viszonyok alakulásának függvényében születik döntés.

Egységes értelmezés hiányában milyen szabályok vonatkoznak a szolgálati idő megállapítására a katonai tanintézményekben eltöltött idő tekintetében?

A honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény részletesen tartalmazza, hogy az egyes jogosultságok (felmentési idő, végkielégítés, pót-

YÚ KATONÁKRÓL ÉS A HONVÉDSÉGI

szabadság stb.) szerint megállapított szolgálati viszonyban beszámítható időkből mely, egyéb jogviszonyban eltöltött periódusok számolhatók el. Ez azt jelenti, hogy kizárólag az 1996. szeptember 1-jét megelőzően a katonai és a rendvédelmi felsőoktatási intézménynél (katonai főiskola, rendőrtiszti főiskola) a hallgatói (növendéki), illetve a tiszthelyettesképző iskolában (csak) a hallgatói jogviszony idejét lehet elismerni.

Van-e lehetőség a megnövekedett igényekhez igazodó, a temetések során a búcsúztatást végző személyek számának növelésére, valamint számukra a megfelelő katonai öltözet biztosítására?

A Magyar Honvédség Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnokság Hadkiegészítő és Toborzó Irodáin általában 1-2 fő (országos szinten 47) szakember végzi a tárca gondoskodási körébe tartozókkal (nyugállományú katonák, honvédségi nyugdíjasok, özvegyek, árvák – közel 30 000 fővel) kapcsolatos feladatokat. A végrehajtáshoz szükséges, a szakterületen foglalkoztatott (megfelelő ruházattal ellátott) szakemberállomány létszámának megnövekedett igényekhez történő igazítása a Zrínyi Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program kiemelt feladatai között szerepel, azonban az ez irányú törekvéseket a napjainkban zajló egészségügyi veszélyhelyzet kezelésében történő honvédségi aktív szerepvállalás lelassította.

Miért kell év végén visszaadni az egyenruha-vásárlásra kapott keretet?

A ruházati ellátásról szóló 20/2013. (IX. 16.) HM rendeletben foglaltak alapján a meghatározott feladatellátás során egyenruha-viselésre jogosult nyugállományú katonák számára – igényfelmérést követően – az adott évre szóló, kiegészítő ruházati illetményt tartalmazó nyugdíjas utalványfüzetet állítanak ki, mely a tárgyévre szól, annak érvényességi ideje nem hosszabbítható. A nyugdíjas ruházati utalványfüzet megléte azonban önmagában sajnos nem garancia az igényelt termék vagy varratási szolgáltatás megvásárlására. A Magyar Honvédség Anyagellátó Raktárbázis Méretes Szabósága csak a tábornoki rendfokozattal rendelkező vagy tábornoki beosztást betöltő főtisztok számára áll rendelkezésre, a polgári (külső) vállalkozóval kötött szerződés biztosította keret (az idei évre felhasználásra került) erősen korlátozott. A honvédelmi tárca törekszik az együttműködés paramétereinek bővítésére, a lehetőségek szélesítésére.

A leszerelt szerződéses katonákat miért nem integrálják hatékonyabban az önkéntes tartalékos rendszerbe?

A leszerelt szerződéses katonák önkéntes tartalékos szolgálatvállalásának motivációs erősítése érdekében 2017. szeptember 1-jétől speciális juttatási forma (egyszeri juttatásként 2 havi távolléti díj biztosítása) lett bevezetve, amelynek jogi alapját a honvédek illetményéről és illetményjel-

legű juttatásairól szóló 7/2015. (VI. 22.) HM rendelet 73/D §-a teremtette meg. A kiválni készülő katonák tartalékos rendszerbe történő csatlakozási szándékának előmozdításában jelentős szerepet játszik az állományilletékes parancsnokok megfelelő, ösztönző kommunikációja. A tartalékos rendszer jelenleg folyamatban lévő megújításának egyik alapvető célja az egyszerűsítés és egyszerűsítés, amely tényező – átláthatóbbá és követhetőbbé téve a rendszert – várhatóan pozitív hatást gyakorol a toborzás ez irányú szegmensére, célcsoportjára is.

A felvetett kérdésekhez kapcsolódó törvények és jogszabályok:

- 2012. évi CCV. törvény a honvédek jogállásáról
- 20/2013. (IX. 16.) HM rendelet a ruházati ellátásról
- 7/2015. (VI. 22.) HM rendelet a honvédek illetményéről és illetményjellegű juttatásairól

Összeállította:
Schmidt Petra

JELENTŐS ELŐRELEPÉS A BÉREKBE

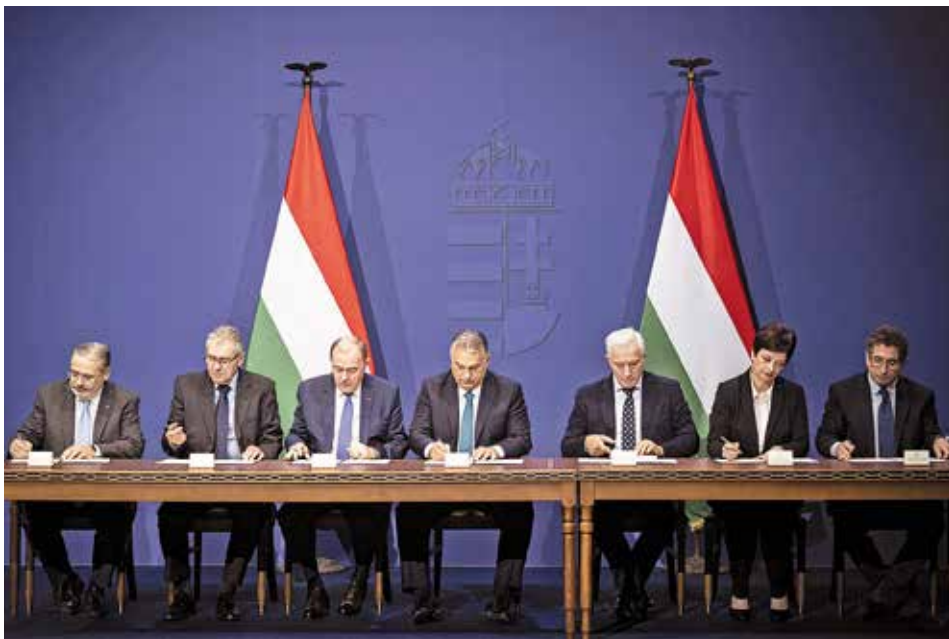
Többet kereshetnek a szolgálati járandóságban részesülők is

2021. november 25-én tartotta tisztújító ülését a LIGA Szakszervezetek, amelynek tagja a Honvédszakszervezet is. Az ülésen dr. Mészáros Melinda, a szervezet újra választott elnöke bemutatta, hogy az elmúlt években hogyan sikerült érvényt szerezni azoknak a szakszervezeti követeléseknek, amelyek a bérek emelését, a minimálbér, illetve a garantált bérminimum növekedését célozták.

Mészáros Melinda a tanácsülésen elmondta: a 2017–2018-ra érvényes kétéves bérmegállapodás eredményeként sikerült megvalósítani azt az évtizedes szakszervezeti követelést, hogy a minimálbér érje el a mindenkor létező minimum szintjét. Ezt követően a LIGA Szakszervezetek már 2018-ban kidolgozta azt az új minimálbér-emelési koncepcióját, amelynek során figyelembe vette a regionális versenytársak, a visegrádi négyek országainak helyzetét, és ennek alapján a cseh minimálbért tekintette elérendőnek. Az ezt követően megkötött megállapodás 2019-re és 2020-ra is egyaránt 8-8 százalékos béremelést irányzott elő. Mindez jelentős emelkedésnek tekinthető, de a munkaerőpiaci folyamatok és a bruttó átlagkeresetek – elsősorban a gazdasági teljesítmények miatt – magasabb bérdinamikát mutattak. A világválság okozta nehézségek közepette megkötött 2021-es, alacsonyabb mértékű emelésről szóló megállapodást 2022-re egy jelentős, közel 20 százalékos emelést biztosító egyezség követte. Ezzel párhuzamosan a munkáltatói bérterhek is tovább csökkennek újabb 4 százalékponttal.

Az elnök a 2022-es bérmegállapodást nagy előrelépésnek értékelte. A kötelező legkisebb munkabér havi bruttó összege 200 ezer forintra, a garantált bérminimum havi bruttó összege 260 ezer forintra emelkedett, és ezzel párhuzamosan több, a munkáltatókat terhelő járulékok is csökkent. Továbbá a megállapodás a béremelésekre is foglalmazott meg ajánlást. Minden vállalkozást üzleti, pénzügyi és bérpiaci helyzetének megfelelő reálbéremelésre ösztönöz azzal, hogy előírja, az adócsökkentésekből származó megtakarításokat erre fordítsák. Mindez a munkavállalók reálbéreinek emelkedését – így hosszabb távon a nyugdíjak emelkedését is – hozza magával.

A 2021-es alacsonyabb béremelés a minimálbér bruttó átlagkeresetek

től való leszakadását hozta magával: ekkorra az átlagbérekhez képest 40 százalék alá esett a minimálbér szintje, azonban 2022-ben ismét átlépjük ezt a százalékos küszöböt. A szakszervezetek legfontosabb követelésévé vált, hogy a minimálbéreket a bruttó átlagbérek 50 százalékához, illetve a mediánbérek 60 százalékához zárkóztassák fel, ezzel egyidejűleg növeljék a szociális partnerek szerepét az egyeztetési folyamatokban. A minimálbér emelése elsősorban a szolgálati járandóságosok számára fontos, akiknek az elér-

hető keresete a minimálbérhez kötött. A Hozz továbbra sem mondott le arról, hogy elérje ennek a keresetkorlátnak az eltörlését.

Mészáros Melinda azt is előrebocsátotta, hogy a szakszervezetek további célkitűzése – és ebben egységes az országos fórum munkavállalói oldala – egy új, többéves bérmegállapodás kidolgozása.

A testületi ülésen a közszféráért felelős társelnöki posztra Czövek Jánost, a Honvédszakszervezet elnökét, míg a felügyelőbizottságba ismételten Bazsik István alelnököt választották meg a következő négyéves időszakra.

*Kozák László,
a LIGA
Szakszervezetek
kommunikációs
referense*

Dr. Benkő Tibor részére
honvédelmi miniszter
benko.tibor@hm.gov.hu

Tisztelt Honvédelmi Miniszter Úr!

Köszönetemet és tiszteletemet szeretném kifejezni mindazért a munkáért, melyet a most végrehajtott rendkívüli oltási hetekben a Minisztérium, ill. a feladat ellátására vezényelt katonák végeznek.

Az elmúlt héten feleségemmel voltunk Budapest egyik oltóhelyén, a mai napon pedig a mozgásában korlátozott testvéremet vittem el harmadik vakcináért a Flór Ferenc Kórházba, Kerepestarcsára.

Két oltóközpontban is tapasztalhattam tehát, és bizonyos vagyok benne, hogy a további 99 helyen is ugyanezt tapasztalhattam volna, miszerint az igen leterhelt és nagy áldozatot vállaló egészségügyi dolgozók munkáját nagyban megkönnyíti és segíti az a katonás rend és fegyelem, mely köszönhető többek között az oltópontokra kivezényelt katonáknak.

Az, hogy oly flottul, gyorsan és szervezeten folyik az oltakozás, köszönhető az ott lévő katonák szolgálatkész, rátermett és kedves hozzáállásának is, akiket meglátásom szerint minden, az oltóhelyeken lévő polgár örömmel fogadott, s kéréseiket, irányításaitak készséggel végrehajtotta.

Az egészségügyi dolgozók munkáját többször is megköszöntük már, és ez így is van rendjén. Én magam azonban úgy gondoltam, a katonák szolgálatkész, áldozatos munkáját is külön meg kell köszönnünk.

Kérem Miniszter Urat, egy Hazáját szerető és Kormányára büszke polgár köszönetét és köszöntését töbábjtsa a rendkívüli oltási akcióban részt vett valamennyi katonának, akik nélkül ez a két rendkívüli oltási hét nem lett volna ilyen sikeres.

Kelt Budapesten, 2021. november 30. napján

Köszönettel és tisztelettel:
Hardy F. Gábor

Idősotthon a hadseregben

Mivel erősen közeledik életemnek az a korszaka, amikor nem tudok majd magamról gondoskodni, egyre többet foglalkozom a „jövőkkel”. Bár nagy és szerető családom van, megmondtam nekik, hogy nem akarok egyikükre sem rákapaszkodni, éppen azért, mert szeretem őket. Vannak távoli rokonok és ismerősök, akik a család „kiöregedett” tagját örömmel vették gondjaikba, ám később elszomorodva láttam, hogy a rengeteg gond, törődés hogyan rontotta meg a korábbi jó viszonyt. Én nem akarom szerető gyermekeim és unokáim életét megkeseríteni, ezért arra gondoltam, hogy inkább bevonulok egy ún. idősotthonba.

Több ilyen intézményben való érdeklődés után született meg bennem a gondolat: a Magyar Honvédség sem fizetne rá, ha rendelkezne idősotthonnal. A beindítás nyilván nagy összeget igényelne, de a működtetés során ez az összeg megtérülne, még akkor is, ha nem kérne az elhelyezésért és az ellátásért akkora összeget, mint egyik-másik polgári otthon. Van olyan intézmény, ahol 4-5 milliót is elérnek az elhelyezésért, valamint jelentős százalékot a havi nyugdíjból az ellátásért.

Szakembernek kellene kiszámolnia a valós költségeket. Én a magam szerény ismereteivel arra az eredményre jutottam, hogy a honvédségi otthon az ilyen polgári otthon költségeinek mintegy 60-70 százalékával működőképes lenne. Számvetésem szerint, ha a honvédség egy már meglévő épületet tenné alkalmassá e célra, akkor az első lakók hozzájárulásai, valamint a nyugdíjból levont önrész fedezné a működtetés költségeit.

De túl az anyagiakon. Itt idős, nemritkán magatehetetlen emberek gondozásáról van szó. Gondoljunk bele: egy fiatal, egy- vagy kétgyermekes házaspárnak a napi munka, a gyermekek felnevelése mellett szinte lehetetlen vállalkozás egy magatehetetlen ember folyamatos felügyelete, gondozása. Láttam olyan családot a környezetemben, ahol bizony a gyermeknevelés látta kárát az ilyen helyzetnek. Ha pedig a hadsereg részéről a gondoskodásnak ezt a fajtáját is megtapasztalnák az érintettek, nagyon megnőne a tiszteletük, háláérzetük a Magyar Honvédség iránt.

Balogh Lajos Antal ny. alezredes

AKCIÓBAN „AZ ÉG KATONÁI”

Lapok egy egyesületi elnök jegyzetfüzetéből

2010. január 29-én alakult meg Az Ég Katonái Hagyományőrző Egyesület. Az alábbiakban az egyesület elnöke tekinti át dióhéjban a civil szervezet több mint egy évtizedes munkáját.

2008

Az előzmények 14 évvel korábbra nyúlnak vissza. 2008 májusában telefont kaptam Pápáról Balogh Attila barátomtól: a szokásos kötelező orvosi vizsgálatra érkeznek Kecskemétre a Honvédkórházba; 2001 óta nem láttuk egymást, találkozunk! Az esti beszélgetésen felvetődött, hogy avassunk emléktáblát az utolsó pápai parancsnokunk, Lanecker József emlékére. Ebben maradvá váltunk el. Elkezdtük a szervezést, és gyorsan összeállt a program: a katonai lakótelepen avatjuk fel az emléktáblát, aztán repülőtér-látogatásra megyünk, ahol egy MiG-21-es és egy MiG-23-as repülőgépbe is be lehet ülni – nagy szó volt ez akkor, nyolc évvel a vadászrepülőgépek kivonása után.

Júniusra terveztük az avatót, ám időközben tudomásunkra jutott, hogy többen is végleg eltávoztak közülünk. Gyors adatgyűjtés után kiderült, hogy tizenhét főre bővült a táblán szereplők névsora. Az új dátum augusztus 2-a lett. Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével id. Kositzky Attila ny. altábornagy, Farkas Bertalan ny. dandártábornok és Buczkó Imre ny. dandártábornok, egykori ezredparancsnok. Az emlékbeszédet Sáfár Albert (akkor) ezredes mondta, majd Kis-Kapcsándy Sándor egykori repülő-műszaki bajtársam saját gyönyörű versét olvasta fel. Ezután Egyed Jenő – szintén egykori repülő-műszaki szakember – lepezte le az emléktáblát, majd Oláh Emil táborigazgató lelkész áldotta meg elhunyt bajtársaink emlékét.

A program a repülőtéren folytatódott, majd egy belvárosi étteremben egy jó hangulatú vacsorával, beszélgetéssel zárult. Itt néma tiszteletadásal emlékeztünk meg a 2008-ban repülőkatasztrófákban elhunyt Lükő Zsolt posztumusz hadnagyról, Janicsek András alezredestől és Ignácz Zoltán főhadnagyról. Az ember azt gondolná, hogy a vacsora és egy kis beszélgetés után mindenki hazamegy, de itt nem ez történt, még éjfél után is együtt volt a társaság. Ekkor hangzott el Buczkó Imre szájából: „Robi, ez annyira jól sikerült, hogy valamilyen formában folytassátok!”

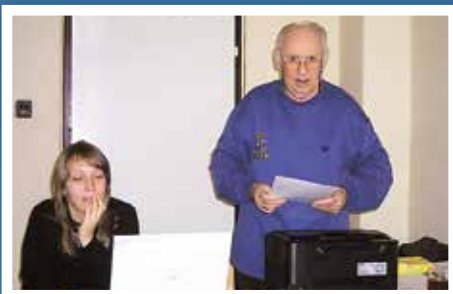

2009

Néhány hét után eszembe jutottak a korábbi parancsnokom szavai. Megkerestem Iváncsik Mikit, a korábbi nagyszerű helikoptervezetőt, és elkezdődött az a gyalgás. Hogyan, miként, miről, kikkel és főleg, hol? Végül is a balatonakarattyai Honvéd Üdülő mellett döntöttünk. Vezérfonalnak a bezárt repülősalakulatokról szóló megemlékezést választottuk. Megkaptuk a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum tulajdonában lévő lobogókat. Elkezdődött a vendégek meghívása. Minden csatornát igénybe vettünk, aminek meg is lett az eredménye: telt ház!

Mintegy 250 egykori bajtárs és családtagjaik várták a kezdést az üdülő éttermében. Megemlékeztünk Börgöndről, Tökölről, Pápáról, Szentkirályszabadjáról, Taszárról. Akkor volt a 40. évfordulója az „Órjárat az égen” című film bemutatójának. Uri István színművész és felesége volt a vendégünk. Nem feledkeztünk meg a néhai Sky Hussars csapatról sem, ők is ajándékot kaptak a szervezőktől. A taszári zászlót behozó Mesterházy Sanyi ötlete volt, hogy folytassuk hivatalos formában. Itt kezdett körvonalazódni egy egyesület megalapításának szándéka.

2010

Az ötletből valóság lett: a 2010. január 29-i alakuló közgyűlésen tizenegy alapító tag aláírása mellett alakult meg Az Ég Katonái Hagyományőrző Egyesület. Az első hivatalos programunk május 15-én volt: a kecskeméti repülőbázis főbejáratánál elhelyezett MiG-21-es repülőgép előtt helyeztünk el emléktáblát huszonkilenc repülőgép-vezető, egy sorállományú katona és két repülő-műszaki szakember tiszteletére. Ezt követően Veszprémben, Gyulaházán, Taszáron, Kecskeméten is koszorúztunk.

A következő találkozó helyszíné, ősszel, ismét Akarattya volt. Megemlékeztünk az 1970-es árvíz idején mentést végző helikopteresekről, az egy évvel korábban leállított L-39-es repülőgépekről, valamint a Szovjetunióban végzett első MiG-15-ös pilótákról. A rendezvényen adományt gyűjtöttünk a Daganatos Gyermekekért Alapítvány számára.

A novemberben Taszáron rendezett éves találkozón megkaptuk az első felkérést emlékhely létrehozására. Reinhardt Zsolt, az 1990-ben MiG-23-as katasztrófában elhunyt Reinhardt Róbert százados unokaöccse fordult hozzánk ez ügyben. Azonnal segítséget kértünk Leiner Lászlótól, aki egy MiG-23-as grébennel támogatta az ötlet megvalósítását. A faragványt Németh István ny. százados készítette el, aki szintén kollégám volt a századnál.

2011

Január 29-én közel száz egykori kolléga jelenléte mellett Bakó Ferenc ezredes és Reinhardt Róbert százados családja avatta fel az emlékhelyet.

Néhány idegtéptő hónap után, májusban megkaptuk az engedélyt a MiG-23-as külső festésére. De milyen színű legyen? Szolyák Sándor volt századparancsnokkal konzultálva úgy döntöttünk, hogy maradjon az eredeti szín. A munkákra megnyertem a légierő gépein 1972 óta dolgozó Pach József vezette csapatot. Július 2-án, a repülő-műszaki napján, ünnepi külsőségek mellett lelepleztük a megújult repülőgépet. A találkozó után rendezett fehérasztalos baráti vacsorán szép összeg gyűlt össze a Peter Cerny Alapítvány a Beteg Koraszülöttek Gyógyításáért civil szervezet számára. A nap fővédnöke Sáfár Albert ezredes volt.

A megterhelő szervezőmunka után jólesett volna a pihenés, de Weisz Attila barátom addig duruzsolt a fülemben, amíg hagytam magam rábeszélni: a MiG-21-es mellé állítsuk oda a párját. Ismét megkértük a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum engedélyét. Az egykori 31. Kapos Harcászati Repülőezredre is gondolva egy taszári gépre kértük meg az engedélyt, amelyet most szinte azonnal meg is kaptunk. Így fejeződött be az év.

2012

A gép festése körül harsány vita alakult ki a csapaton belül. Én mindenképpen a történelmi, *Érkezett - leállt* festést erőltettem.

Végül is a többiek elfogadták az érvelésemet, ezért kerülhetett rá *A MiG-21-es történelem 39 éve*. És még egy fricska a történetben! Mivel 1999. szeptember 13-án Körömi „Csücsör” József őrnagy – egyesületünk elnökségi tagja – szállt le a repülővel utolsóként, így a gépet néhány hónapos kislányáról, Lauráról neveztük el. Az esemény fővédnöke id. Kositzky Attila altábornagy volt.

2014

Januárban telefonhívást kaptunk id. Kositzky Attilától, aki jelezte: megkereste őt Doba László őrnagy lánya, és segítségünket kérte egy emlékhely létrehozásához Ugod településen. Gyorsan cselekedtünk. Február 12-én, az évfordulón, a tragédia helyszínétől néhány méterre már el is helyeztük a megemlékezés keresztjét, ezzel párhuzamosan pedig folytattuk az emlékhelyavatóval kapcsolatos előkészületeket. Doba László őrnagy emlékhelyét május 16-án avattuk fel, melyen jelen volt az elhunyt pilóta két lánya és családjuk.

Március 7-én kaptuk a tragikus hírt: névnapján repülőkatasztrófiában elhunyt egyik támogatónk, Nadas Tamás. Komócsi Zoltán egy megható emléktábla-avatót szervezett a jakabszállási repülőtéren.

2014. május 28-a újabb tragikus nap volt egyesületünk életében. A dunaújvárosi repülőtér közelében kisrepülővel lezuhant és életét vesztette Komócsi „Komó” Zoltán. Véget ért egy nagy álmom. Nem sokkal előtte beszélgettünk Komóval a gépeinek felújításáról... A család felkérésére júniusban megszerveztük és két helyszínen levezényeltük Komó temetési szertartását. Borzasztóan nehéz volt!

Így indultunk neki az első Nemzetközi Hadikultúra és Military Fesztiválnak (HMFEST). Itt Peszeki „Peszke” Zoltán alezredes 15-ös oldalszámú MiG-29-eséből származó fülketetővel, mentőernyővel és Szabó „Topi” Zoltán őrnagy 02-es oldalszámú MiG-29-eséből megmaradt katapulttal jelentünk meg.

A 2013-ban, a Kecelen szervezett repülőgép-takarítás alkalmával Nadas Tomi csapata a Zlint, Komó a barátaival az L-29-est tette rendbe. Ezért megkértük a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum engedélyét, hogy az ő tiszteletükre a Zlin felvehesse a HA-TOM, a Delfin pedig a HA-KOM nevet. Az engedélyeket megkaptuk, és a két gép külső festése után elhelyeztük a névtáblákat. Szeptemberben avattuk fel a repülőgépeket.

Nehéz, nagyon nehéz évet zártunk.

2013

Az év tavaszán-nyarán a beledi emlékhelyet szépítettük, majd szeptemberben a kecskeméti Metro-tónál emlékeztünk meg a MiG-29-esek érkezésének 20. évfordulójáról. Ebben a hónapban kezdődött a keceli Haditechnikai Parkban lévő repülőgépekkel való alaposabb munka is. Novemberben, halálának 10. évfordulóján koszorút helyeztünk el Lanecker József János ezredes sírjánál. Az évzárót új tagunk, Komócsi Zoltán panziójában tartottuk, ahol a következő évi programjainkat, rendezvényeinket terveztük.

2015

Komócsi „Komó” Zoltán iránti tiszteletből ez évben a 6115-ös oldalszámú MiG-21-es repülőgépet újjítottuk fel kívülről és avattuk fel a második HMFEST-en.

2016

Február végén kinyitottuk a Pintér Csaba tulajdonát képező 061-es oldalszámú MiG-15-ös repülőgépet, majd elkezdtük a gép belső és külső felújítását. A tulajdonos felajánlotta: amennyiben találunk olyan pilótát, akit méltónak találunk rá, elnevezhetjük róla a gépet. Magyar Sándor főhadnagy volt az egyetlen, aki éles harc feladat közben hunyt el. A harmadik HMFEST-en, a főhadnagy özvegyének jelenlétében, felavattuk a repülőgépet.

Ősszel elkezdtük a munkálatokat a 315-ös oldalszámú MiG-17-es repülőgépen, ami szintén Pintér Csaba magántulajdona.

2017

A negyedik HMFEST-re ismét a MiG-15-ös repülőgépet vittük Kecelről.

Ez az év a helikopter-katasztrófákban elhunyt személyzetekről szól. A hetvenes években három tragédia is történt, három helikopter csapódott a Balaton hajjai közé. A három tragédia tíz áldozatot követelt. Megtaláltuk mind a tíz családot, közülük hét eljött az avatóra is, melyet – a Magyar Honvédség jóvoltából – katonai külsőségek között tartottunk meg.

Aztán három nap múlva ismét egy pofon érkezett az élettől! Elhunyt Dóra György egyesületi tagunk, aki a Balatonalmádban rendezett avató előtt életet mentett a vasúti átjáróban.

Ilyen hangulatban készültünk a Balázs János százados emlékére rendezendő emlékhely-avatóra, ami szeptember 16-án meg is történt a Mátrában. Ezekben a napokban kaptuk a hírt, hogy újabb tagunk, Wieland András ny. százados is eltávozott... Ez az év is tragikus volt, több bajtársunktól is végső búcsút kellett vennünk.

November közepén, sok-sok év állás után, kinyitottuk a Kecelen álló An-24-es repülőgépet, és elkezdtük az állapotfelmérést.

2018

Januárban elhunyt tiszteletbeli tagunk, vitéz Szentiványi János repülő-alezredes.

Februárban Kanadából kaptunk felkérést, hogy emlékezzünk meg a Nyárlőrinc mellett lezuhant Jakab Imre főhadnagyról. Megkerestük a település polgármesterét, majd az önkormányzati döntés megszületése után nekifogtunk a szervezésnek.

Az ötödik HMFEST-re a MiG-15-ös és a MiG-17-es repülőgépet is elvittük. A MiG-17-est itt avattuk fel és neveztük el – testvére jelenlétében – Mezőfi István alezredesről; ő volt az egyetlen pilóta a magyar légierőben, aki e típussal szenvedett repülő-katasztrófát.

Júniusban, elhunyt tagjainkra emlékezve, emléktáblát állítottunk a keceli Haditechnikai Parkban.

Július végén egy meghatározó találkozón avattunk emléktáblát a 25 éve érkezett MiG-29-es repülőgépek emlékére.

Repülőhalálának 20. évfordulóján nem feledtünk meg Rácz Zsolt posztumusz ezredesről sem. Az eseményen ott volt Rácz ezredes testvére is. Kutatásaink során feltártuk, hogy Szucsák Imre százados, Pintér Mihály hadnagy és Mezőfi István alezredes egyaránt Nyárlőrinc település körzetében vesztette életét, így augusztus közepén négyes avatóra került sor a településen.

2019

Baráti felkérésre a soproni Hősök temetőjében felújítottuk vitéz nemes Molnár László hadnagy síremlékét.

Egyesületünk kezdeményezésére Pintér Csaba, a keceli Pintér Művek tulajdonosa megszervezte – az intézmény történetében először – a Múzeumok éjszakáját.

A 061-es oldalszámú MiG-15-ös repülőgép névadójának, Magyar Sándornak a családja is hozzánk fordult segítségért, hogy Hévízen is segítsünk a sírtakarításban; ezt a munkát is elvégeztük.

A hatodik HMFEST-en hajtóműrészegységekkel és Rácz Zsolt alezredes relikviáival jelentünk meg.

Megkezdtük a felújítási munkát az 1418-as oldalszámú MiG-21U típusú repülőgépen. Pintér Csaba engedélyezte, hogy a gép felvegye Magyarai Béla mérnök ezredes, kiképzett űrhajósnak a nevét.

Folyamatosan dolgozunk a 908-as oldalszámú An-24-es repülőgépen is.

Szeptemberben ismét emlékhelyet avattunk. Szany és Marcaltó települések között zuhant le 1982. február 9-én Freund Károly őrnagy és Korzicska Róbert főhadnagy MiG-21-es repülőgépével. Az az őszi délelőtt róluk szól.

2020

Januárban volt egyesületünk 10. születésnapja. Volt mit megünnepelnünk!

Folyamatosan dolgozunk a 908-as oldalszámú An-24-esen és az 1418-as oldalszámú MiG-21U repülőgépen. Megkezdtuk a munkát a 8202-es oldalszámú MiG-21MF vadászgépen, ami díszfestést fog kapni, és szintén névadó ünnepség keretén belül fogjuk felavatni.

2019 novemberében Pápac település polgármestere kért fel bennünket arra, hogy hozzunk létre emlékhelyet az 1988. augusztus 19-én, a település határában repülőkatasztrófát szenvedett Sulyok Pál százados emlékére. Az emlékhelyet augusztus 2-án katonai külsőségek között a Pápacn települt - 01-es oldalszámú - C-17-es repülőgép tiszteletadása mellett avattuk fel.

Abban a hatalmas megtiszteltetésben részesült az Egyesület, hogy - Pintér Zoltán vezérőrnagy ajánlására - megkeresett bennünket Firkó János, hogy újítsuk fel a tulajdonába került, 818-as oldalszámú MiG-15-öst. Örömmel vállaltuk a feladatot.

2021

Elkészült az 1418-as oldalszámú MiG-21U felújítása. Szeptember 10-én avattuk és neveztük el dr. Magyarai Béla ezredesről, kiképzett űrhajósról az 1. Szeged International Airshow (SZIA) rendezvényen.

Szeptember 24-26-án Zsámbékon - a Hadikultúra és Military Fesztivál keretében - avattuk fel Groszmann István repülőfőhadnagy emlékhelyét.

Az évet október 16-án Kaposhomokon zártuk. Nagy Antal posztumusz alezredes úrra emlékeztünk, emlékhelyavató keretében, repülőkatasztrófájának 37. évfordulóján.

2022

Az év egyik tervezett komoly projektje, hogy a korábban megkapott, egykori 48-as oldalszámú MiG-21bis repülőgép orr-részből szimulátort készítsünk.

Elképzeléseink szerint a 8202 oldalszámú MiG-21MF repülőgép 2022-ben díszfestést kap, és egy nagyszerű emberről fogjuk elnevezni. De hogy kiről, ez az avató napjáig, a Múzeumok éjszakája keceli rendezvényéig maradjon titok.

Az egyesület több bevételi forrásból (tagdíj, a személyi jövedelemadó 1%-a, adományok, egyéni támogatások) gazdálkodik.

Szeretnénk megköszönni az alkalmi és az állandó támogatóinknak azt, hogy eddig eljuthattunk! Nélkülük nem sikerült volna megvalósítani elképzeléseinket, céljainkat. Kérjük, ha tehetik, továbbra is segítsék egyesületünk működését!

Korábbi és jelenlegi állandó támogatóink: Pintér József †, Pintér Csaba, Pintér Művek Kecel, Tege-Elektronik Kft., Bordás Botond, Dési János, Leiner László, Corvin Alapítvány, Kaszás Csaba, Makai Ferenc, Kaszás László †, Fekete Gábor, Palotás Imre, Firkó János, Csonka Ferenc, Szatmári Illés, Vinter József.

Simon Róbert Sándor ny. főtörzsőrmester

MIT TEGYÜNK, HA NEM MEGY A LÉPCSŐZÉS?

A térdízületi kopás okairól és terápiájáról

Az ízületi porckopás (arthrosis) az egyik legősibb betegség, hiszen már a dinoszauruszok is szenvedtek miatta. Előbb vagy utóbb minden gerinces esetében észlelhető kialakuló arthrosisszerű elváltozás. Ez egy progresszív ízületi betegség, amely fájdalommal és mozgáskorlátozottsággal jár, ízületi fájdalom, duzzadás, merevség, funkcióvesztés jellemzi.

Az ízületi kopás és meszesedés elsősorban civilizációs betegségnek mondható. A megbetegedés gyakorisága összefüggést mutat a társadalom öregedésével, a mozgásszegény életmóddal, valamint a túlsúllyal. Ma már népbetegségnek számít. A radiológiai felvételek 45–65 év közötti férfiak és nők mintegy 30%-ánál mutatnak porckopásos állapotot, ez 65 év felett már csaknem 70%. Az arthrosis kellemetlen tüneteit 70 éves korra már mindenki megtapasztalja a mindennapi tevékenységei során. A kor előrehaladtával egyre több ízületünk válik merevvé.

Az ízületi kopás bármely ízületben kialakulhat, de leggyakrabban a főbb teherviselő ízületeket érinti, a térd, a csípő és a gerincoszlop kisízületeit. A térdízület testünk legnagyobb és legbonyolultabb ízülete. A térdünk forgó és csavaró mozgásra képes, amit a felépítése – csontok, ízületi szalagok, inak és tömlők sorozata alkotja – tesz lehetővé. A térdnek nagy a mozgástartománya, de a stabilitása nem elégséges.

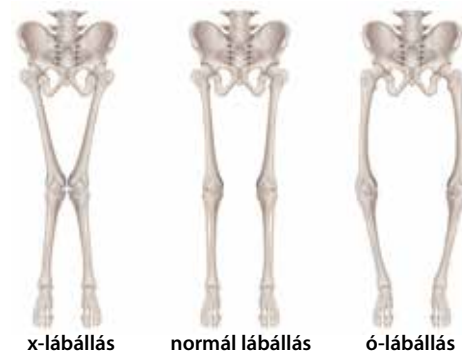
A térdarthrosist az ízületfelszín borító porc integritásának a megbomlása okozza, amely végállapotában teljesen elpusztulhat. Ugyanakkor sérülhet az ízületi tok és hártya, valamint az izomzat is; gyakorlatilag ez is egy autoimmun betegség.

Különböző rizikótényezők játszanak szerepet az arthrosis kialakulásában, és ha ezekre odafigyelünk, lehetséges, hogy lassítani tudjuk a folyamatot.

A betegség kialakulásának rizikótényezői

A betegség kialakulásában szerepet játszhat a túlsúly, a fokozott terhelés. Vannak olyan munkakörök, általában a nehéz fizikai foglalkozások (pl. öntőmunkás, szénbányász), amelyek felgyorsítják ezeket a folyamatokat, így még korábban jelentkeznek az ízületek ilyen típusú elváltozásai, de a sportolónál a futás és az ugró sportágak is hajlamosító tényezők. A spinális izomatrófia nevű öröklött betegség is elősegíti a kialakulását, és idesorolható az elégtelen folyadékbevitel, a dohányzás, az előrehaladott kor, a nem (a nőket

jobban érinti, változókorban lévő nők arthrosisa gyakrabban jár gyulladással), a családi hajlam, a különböző sérülések, gyulladások, tengelydeformitások (x- és ó-láb), a szalagokkal kapcsolatos problémák (abnormális ízületi mozgás, meniszkusz-sérülések, -szakadás, -hiány, egyéb sérülések), az ízületi felületi hibák, az anyagcsere-betegségek és a dagados elváltozások.

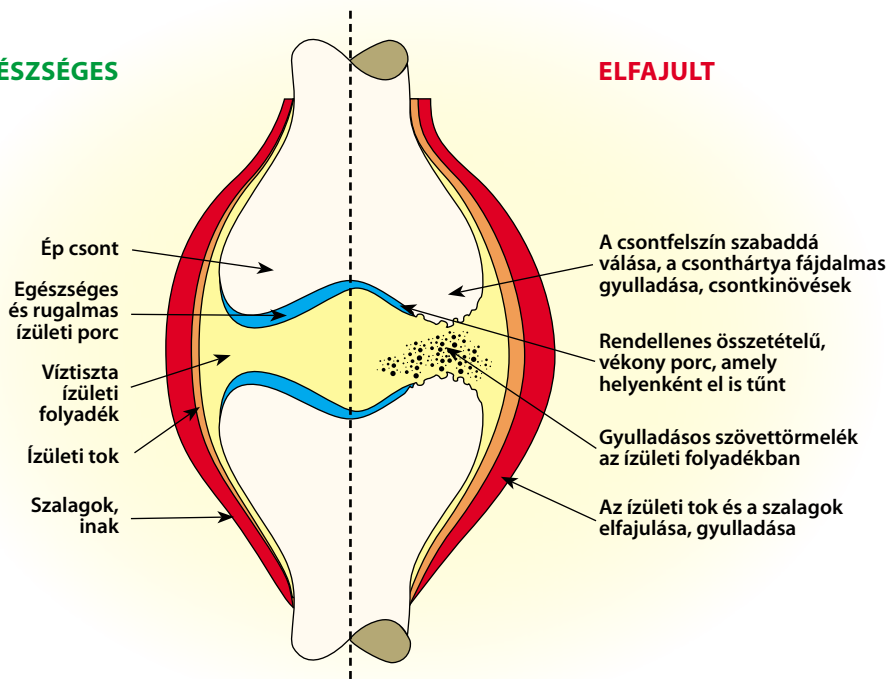

Általános panaszok, tünetek

Kezdetben csak erőteljes megterhelés után jelentkezik a tompa fájdalom, melyet merevség kísérhet; a reggeli merevség 15-30 percig is tarthat. Hossz-

EGÉSZSÉGES

ELFAJULT

szas pihenés után a betegek gyakran panaszkodnak „indítási” fájdalomról, nehézségről, amely statikus terheléskor fokozódik, nyugalomban csökken, illetve alig érződik. Általában a reggeli felkelés, a lépcsőn való közlekedés komoly fájdalommal jár, aztán kisebb mozgásra az ízület bejárátódik, a fájdalom megszűnik vagy csökken. Később, jelentősebb porcupisztulás esetén a fájdalom állandósul, a környező izmok feszüléséből eredő fájdalom is rontja a tüneteket. Duzzanat, deformáció látható, az ízület melegebb lehet, nehezített a járás, a mozgásterjedelem beszűkül, instabilitást tapasztalunk. Az ízület mozgatása esetén recsegő-ropogó hangot lehet hallani, feszítése, illetve hajlítása nagy fájdalommal jár, alaki elváltozása is látványos lehet. A betegnek a flexiója (hajlítása), extenziója (hátrafejtése), kirotációja és berotációja is csökken, nehezebbé válik. Általános tapasztalat, hogy az időjárásváltozásakor fokozódnak az ízületi fájdalmak. Előrehaladott állapotban az ízületek környékén csontos kinövések keletkeznek, különösen a combizomzatnál észlelhető jelentős sorvadás, de másutt is lehetséges.

Mikor forduljunk orvoshoz?

Mindenképpen érdemes felkeresnünk reumatológus vagy ortopéd szakorvost, ha a reggeli felkeléskor merev a térdünk, gyakran tapasztalunk ropogó-csikorgó hangot a térd mozgásakor, ha problémát okoz a térd hajlítása, a lépcsőn járás.

A térdízület gyulladásának hátterében több ok is állhat: a betegség lehet

különböző mechanikai megterhelések, elsődleges sérülések, különböző autoimmun kórképek (RA, arthritis psoriatica, köszvény), nyáktömlő- vagy ingyulladások következménye.

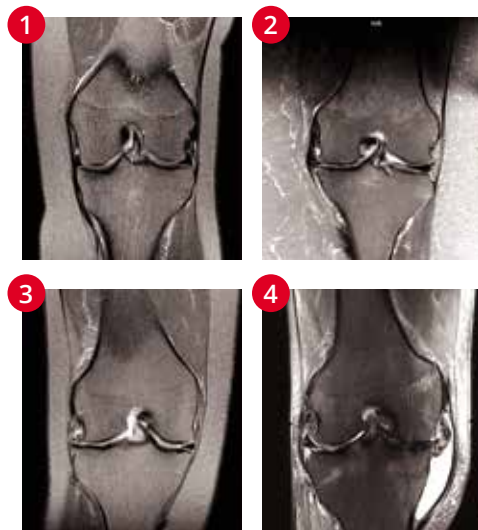
Az egészséges ízületet az ízületi felszínek és a periartikuláris anatómiai képletek, valamint az ízületet alkotó szövetek biomechanikai tulajdonságainak épsége jellemzi. Az ízületekben az ízesülő csontvégek súrlódásmentes mozgását az ízületi felszíneket borító porcanyag (cartilago) és az ízületi üreget kitöltő folyadék (synovia) biztosítja. Az ízületi porc merev, rugalmas és alacsony súrlódási szövet, mely gyakorlatilag ütéselnyelőként funkcionál és védi a csontok végét. Az alacsony felületi kopás és az ízületi porc megfelelő kenése lehetővé teszi az ellentétes ízületi felszínek sima felületi tagolását és a porcfelület védelmét a nyíró igénybevételtől. Az életkor előrehaladtával a porcban egy sor elváltozás megy végbe, aminek következtében már nem tudja ellátni alapfeladatát. A porc a terhelési zónában elvékonyodik, elveszti sima, fénylő jellegét, felrostozódik, feltöredezik, az ízületi felszín érdessé, gödrössé, egyenetlenné válik, egyre nagyobb területen alakulnak ki a fekélyszerű elváltozások, és a csontfelszínek már szinte egymással érintkeznek. A szelken osteophyták (csontnövedékek) képződnek. A porcanyagot vesztő folyadék tartalmából, ezáltal a porcok rugalmassága és terhelhetősége jelentősen csökken, a rugalmas porcanyag felpuhul, helyenként morzsálékonnyá válik, a porcsejtek száma is fokoza-

tosan csökken, a porccsillományba mélyedések rakódnak le. A levált porccsillományok az ízületi tokba ágyazódva krónikus gyulladást indítanak el. Közben a tok hegesedik és zsugorodik.

Összességében elmondható, hogy egy önmagát fenntartó ördögi kör alakul ki. Az ízületi porc először elvékonyodik, majd a sima felület berepedezik, töredezetté válik, és végül eltűnik. A porc alatt lévő csontban a túlterhelés apró csontrepedéseket eredményez, amelyek ellensúlyozására a csontszövet sűrűbbé és merevebbé válik, az ízületi peremeken csipkeszerű képződmények (csontkinövések) keletkeznek, amelyek korlátozzák az ízület mozgási tartományát. Az ízületi végcsontjai közvetlenül érintkeznek egymással, így a csontfelszínek dörzsölődnek, és ez tovább fokozza a fájdalmat és a károsodást. A porc teljes eltűnése funkcióvesztést is okoz az ízületben. A csontban üregek, megvastagodások és beroppanások keletkeznek. Az ízületi tok is elkezd zsugorodni.

Ahogy a térdarthrosis súlyossága egyre nő, ó-, illetve x-láb (varus-valgus) tengelyeltérés alakul ki, ami tovább fokozza az állapot romlását és a panaszokat is.

A radiológiai kép jellegzetes: az ízületi rés beszűkül, a csont subchondralis régiójának denzitása növekszik, az ízületek peremén csonttüskék láthatók.

- 1.: Normál térd: világosszürke porc, fekete csúszóporc (meniszkusz), középen a keresztzalagok.
- 2.: Arthrosis: porcelvékonyodás a belső oldalon szakadt csúszóporc-kimozdulással.
- 3.: A belső oldalon ép meniszkusz (fekete csúszóporc) és (szürke) porc látható. A külső oldalon erősen elvékonyodott a (szürke) porc, a csontok egymás közelébe kerültek, hiányzik a levált csúszóporc, vastos csőrszerű meszes felrakódások láthatók.
- 4.: A külső oldalon egyenetlenül elvékonyodott porc látható, a belső oldalon nagyon nagy porcelvékonyodás látható, közel teljes porchiány van. Kóros gyulladással járó folyadék (fehér) nyomult ki és feszíti az ízületi tokot.

Sokrétű és eredményes terápia

Az arthrosis terápiájának lehetőségei jelentősen gyarapodtak az elmúlt néhány év során. A betegek akkor érik el a legjobb eredményt, ha tevékenyen részt vesznek saját kezelésükben. Ideális esetben minden újonnan diagnosztizált arthrosisban szenvedő beteget el kell küldeni fizioterápiára. Minél hamarabb, minél kisebb funkcionális károsodás mellett kezdjük a kezelést, annál nagyobb az esélye a beteg mielőbbi gyógyulásának.

A kezelés célja a funkciókárosodás megelőzése vagy mérséklése; az ízületi károsodások megelőzése vagy csökkentése; a szövődmények és kísérő betegségek megelőzése, a már kialakultak eredményes kezelése; a beteg életminőségének lehető legjobbra tétele.

Gyógyszeres terápia esetén fájdalomcsillapító, gyulladáscsökkentő, porcregeneráló szerek, hialuronsav-injekciók, különböző gyógyhatású pakolások, valamint súlycsökkentő szerek javallottak.

Fontos, hogy a beteg igyekezzen változtatni az addigi életmódján: hatásos a testsúlycsökkentés, a mozgásban gazdagabb, sportos életmód, figyeljen oda, hogy csak megfelelő, lehetőleg karfás székbe üljön le, valamint, hogy széles sarkú, jól alátámasztott cipőt hordjon.

Kíméletes, rendszeres mozgás segítségével látványos eredményt érhetünk el, különösen ha azt gyógytornász irányításával végezzük. Ennek során hatásosak a különböző nyújtó gyakorlatok, kimozgatások, manuális technikák, a stabilizáló izmok megerősítése függesztő rácson, a vízben való, illetve száraz gyógytorna. Az úszásnál a mellúszás lábtempó miatt nem javasolt.

Elektrofizioterápiás kezelésekkel is eredményesen gyógyíthatjuk az ízületi porckopást. E körbe tartozik a mágneses térerő-terápia, a BEMER-terápia, a fototerápia, lágylézer-terápia (alacsonyabb energiájú vagy magasabb intenzitású), a TENS, az ultrahang, a mikrostim, a milliméter-terápia, az interferencia, az iontoforézis, a diadinamik, a termoterápia (hideg, meleg), a lökéshullám-terápia, a nyomásos hullámterápia.

Jó eredményeket érhetünk el gyógymasszázs, akupunktúra, a különböző rögzítő, támasztó, korrigáló és tehermentesítő gyógyászati segédeszközökkel (ortézisek) és a kineziológiai tapasszal (tape) is.

Az egészséges étrend és a gyógyvíz is segíthet

A különböző gyógyszeres és egyéb terápiák mellett figyeljünk arra, hogy mit eszünk, mivel ezzel javíthatjuk, de ronthatjuk is az állapotunkat. A cukor korlátozása, csökkentése mindenkép-

pen ajánlott. Az üdítők és desszertek fogyasztását minimalizálni kell. A vörös és feldolgozott húskok fogyasztása szintén állapotromlást okozhat, mivel a gyulladást fokozza (C-reaktív protein, interleukin-6, homocisztein megnő). A növényi étrend javítja az állapotot. Sok zöldség, sárgarépa, karfiol, petrezselyem és gyömbér fogyasztása javasolt. A gluténmentes étrend, valamint a nátrium- és a sóbevitel csökkentése is javít a beteg állapotán.

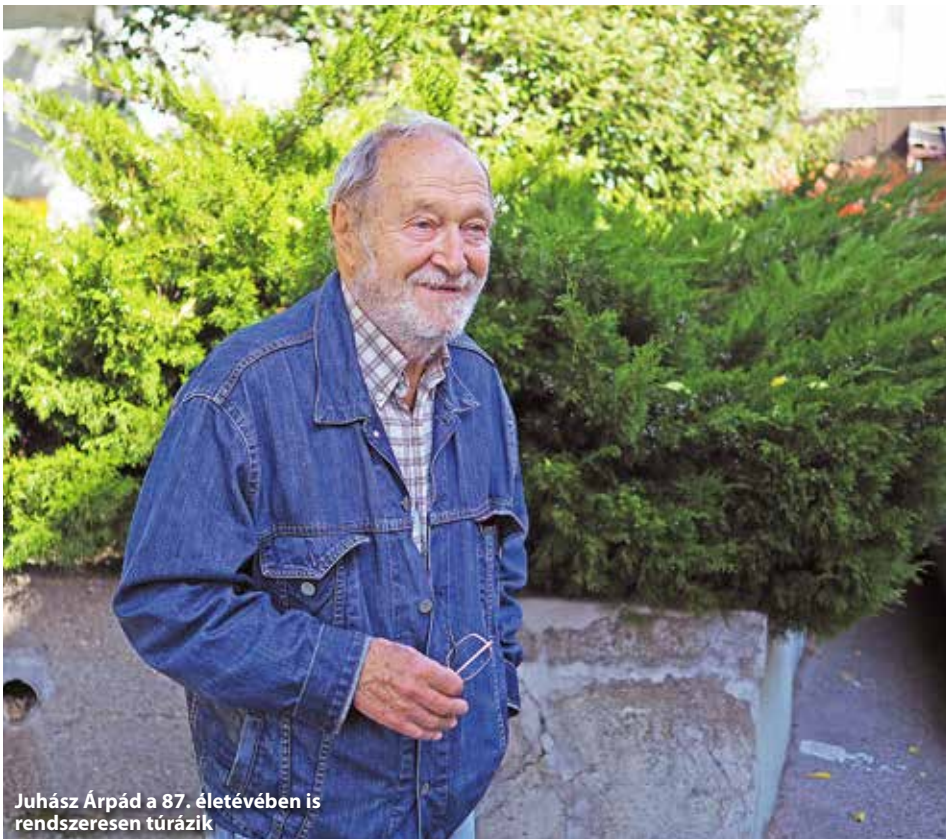
A balneoterápia is segítheti a gyógyulást, gyógyvízes fürdő (kén- és szénsavtartalmú előnyben), az iszappakolás és a tangentor igénybevétele is jó eredményt hozhat.

Amennyiben a fentebb ismertetett konzervatív kezelések, az életmódváltás nem hozzák meg a kívánt eredményt, maradnak az ortopéd sebészeti beavatkozások, a porcátültetés (mozaik-plasztika) és a térdprotézis-beültetés.

Dr. habil.
Sandra Sándor
ny. orvos
ezredes (PhD)

Az ELTE-n szerzett geológusdiploma birtokában kezdte meg tudományos pályáját

Juhász Árpád a 87. életévében is rendszeresen túrázik

EGY GEOLÓGUS, AKI BEJÁRTA A

Dr. Juhász Árpád nevét, jellegzetes hangját szinte mindenki ismeri – az 1980-as és a 90-es években sokak példaképe volt, generációk nőttek fel az általa készített tudományos ismeretterjesztő filmekben, illetve a könyvein, vagy választottak olyan szakmát, amelynek köze van a földtudományokhoz. Geológusként és a hazai természettudományos ismeretterjesztés egyik legismertebb személyiségeként bejárta szinte az egész világot. Vele beszélgetett az *Obsitos* magazin munkatársa.

„**A** z egész életemet, az egész habitusomat a cserkészlet határozta meg” – kezdte a beszélgetést Juhász Árpád, akitől megtudtuk: édesapja katonatiszt volt. Az úgynevezett VKF2-nél volt honvédségi főellenőr. Ez a rövidítés a kémelhárítást jelentette. „Emiatt a származásommal soha nem merem előhozakodni. Amikor előjött édesapám munkájának megnevezése, mindig azt mondtam, hogy revizor volt...” – mesélte, hozzátéve: véleménye szerint nincs ebben semmi szégyellnivaló, s talán így, több évtized távlatából, ez már senki érdekeit nem is sérti.

A világháború alatt

„Alig 6 éves voltam, amikor bekerültem a pasaréti ferencesek 46-os cserkészcsapatába. Ez egy nagyon jó csa-

pat volt. Minden hétvégén kirándultunk, megismertük a térképhasználatot, a legegyszerűbb virágos növényeket, fákat, csillagképeket, köveket. Tehát mondhatni azt, hogy 9-10 éves koromra teljesen profi természetismerő voltam. De aztán a cserkészletet és a kirándulásokat megszakította a második világháború” – mondta. Mint elárulta: az első találkozás a volt a háborúval, amikor kilencévesen ment fel kirándulni a Kis-hárs-hegyre, és ahol most a Makovecz-kilátó áll, talált egy nagy ejtóernyőt. „Akkoriban gyönyörű seelyemanyagból készültek az ejtóernyők. Nyilván egy amerikai vagy egy angol katona landolhatott ott, aki aztán elbújt az erdőben. Hazacipeltem ezt az ejtóernyőt, amiből édesanyám alsónadrágot és trikót varrt nekem. Kicsit

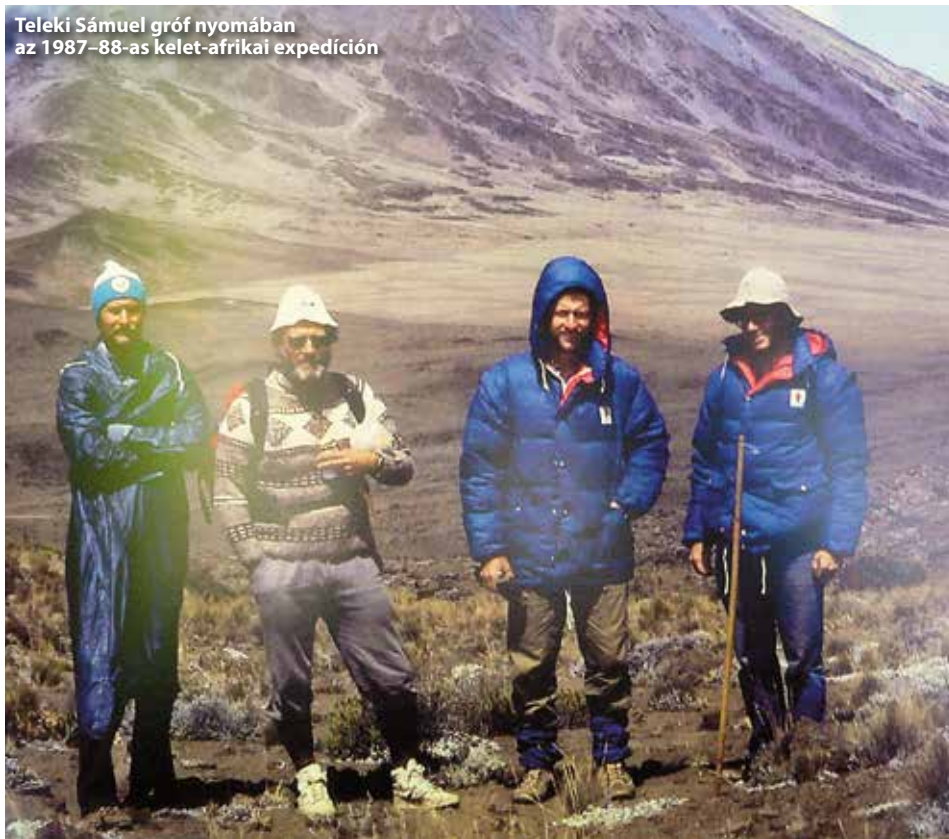
szégyelltem is ezt viselni a tornaórán, mert félig-meddig átlátszó volt.”

A forradalom napjai

Juhász Árpád 1953-ban került az egyetemre, az ELTE geológus szakára. Az egyetemen volt külön katonai tanszék, önálló tantárgyként tanulták a honvédelmet. „Nagyon ritkán, havonta-kéthavonta egyszer elmentünk éleslövészetre, valahova az Érdi-fennsíkra. Mindenki kapott két lőszert, ennyi volt a rendelkezésre álló gyakorlati lehetőség a fegyverrel. Nyáron pedig egy hónapra kellett bevonulnunk katonai képzésre. 1954 nyarán a debreceni Nagyerdőben voltunk, ott sátraztunk. Ekkor kaptam meg az őrvezetői rendfokozatomat.

1956 nyarán már nem hívtak be bennünket az egy hónapos szolgálatra, mintha valahol sejtették volna, hogy valami erjed... 1956 októberében egy

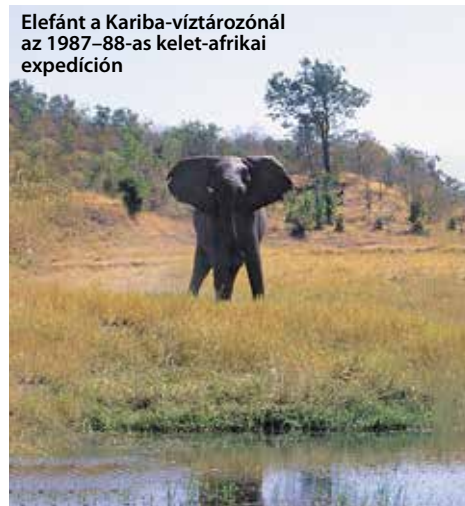
Teleki Sámuel gróf nyomában
az 1987–88-as kelet-afrikai expedíció

A Fehér-sziget vulkánja Új-Zélandon

Elefánt a Kariba-víztározónál
az 1987–88-as kelet-afrikai
expedíció

VILÁGOT

Generációk példaképe: Juhász Árpád

nagyon súlyos arcüreggyulladását kaptam. A forradalom előtt egy héttel már nem jártam be az egyetemre, így nem is éreztem semmit az akkori közhangulatból. Volt egy családi bérletünk az Erkel Színházba, s bár lázas voltam, egy baráti házaspárral ott töltöttem a 23-ai estét. A második vagy a harmadik felvonás közepén valaki berohant a színpadra és felénk fordulva elkiáltotta magát: »Ti itt ültök, miközben a rádiónál lövik a fiainkat?« Döbönt csend támadt, majd mindenki elindult a kijárat felé. Kimentünk a Rákóczi útra. Az emberben ennyi év távlatából már csak a lényeges mozzanatok maradnak meg, így én csak arra emlékszem, hogy nagyon sokan voltunk, ahogy mentünk az Erzsébet híd felé. A Puskin utca közelében már láttuk, hogy vérző emberek jönnek a Rádió felől. Mivel nem éreztem túl jól magam, hazamentem, másnap reggel azonban besiettem az egyetemre, a geológiai tanszékre. Mi azt hittük, hogy azok a katonatisztek, akik minket is tanítottak, a pártállam leghűbb emberei, de mindenféle ellenállás nélkül, önként átadták nekünk a puskáikat. Még eredeti csomagolású, zsírpapírba burkolt fegyverek voltak. Mindegyikhez kap-

tunk egy-egy doboz lőszert is. Így rendezkedtünk be a harmadik emeleten, a geológia tanszéken” – emlékezett vissza a 65 évvel ezelőtti eseményekre Juhász Árpád.

„Ebből az időszakból van egy fura, vissza-visszatérő emlékem a Nemzeti Múzeum épületéről. A szovjetek a Kálvin tér felől lőttek be, és eltalálták a legmagasabb szinten lévő Afrika-kiállítást, ami kiégett és leomlott. Pont az ásványtárra, ami akkor Európa második legnagyobb ásványgyűjteménye volt. Amikor először láttam ezt az épületet, még nem tudtam, hogy majdan ez lesz az első munkahelyem, ahol a romeltakarítással töltök majd egy-két évet” – idézte fel az 1956-os eseményeket.

A legfontosabb expedíció

Juhász Árpád az elmúlt évtizedekben több tucat expedícióban vett részt a világ számos országában. Bár úgy véli, nehéz definiálni azt, hogy pontosan mikortól számít expedíciónak egy „túra”, mindig is szerette a kutató- és felfedezőutak hangulatát.

„Az egyik legnagyobb és többéves előkészítést igénylő kutatóútam az 1987–88-as kelet-afrikai expedíció volt.

Ezzel az volt a célunk, hogy kövessük Teleki Sámuel gróf 100 évvel korábbi útját. Ő volt az az első európai, vagy ha úgy tetszik, fehér ember, aki a mai Kenya területén levő Baringo-tótól északra elindult egy kétszáz fős karavánnal. Kiváló vadászként ő gondoskodott az emberek élelmiszer-ellátásáról, ő lőtte ki az ehető állatokat. Ennek ellenére a karaván többször állt az éhes szomjhalál határán... A mi időnkben már terepjárókkal tettük meg az utat. Az akkori Magyar Néphadsergőtől is kaptunk néhány felszerelést, surranókat, jelzőrakétákat, sátrakat és kimondottan a trópusokra készült víztisztító berendezéseket. Utóbbiak kerámiaszűrővel működtek: az amúgy ihatatlan vizet felszippanítottuk egy szivattyúval, majd átpréseltük ezen a szűrőn. Ezt követően e félig megtisztított vizet műanyag edényekbe töltöttük, és Neomagnol nevű fertőtlenítőszerrel tettünk bele. Néhány óra »pihentetés« után a neomagnol borzalmas ízet egy másik komponenssel »semlegesítettük«, amellyel úgy-ahogy iható vizet kaptunk. A kerámiaszűrőt pedig megtisztítottuk, hogy legközelebb is használni tudjuk” – mesélte, kiemelve: nagyon nem volt más választásuk, hiszen

olyan vidéken jártak, ahol fejenként napi 4-5 liter vizet is meg kell inni ahhoz, hogy életben maradjon az ember. S hiába voltak katonai sátraik, mivel a hőmérséklet még éjjel sem ment le 40–42 Celsius-fok alá. A szabadban aludtak, de ezt is csak úgy tudták elviselni, ha rendszeresen „lehűtötték” magukat a Rudolf-tó vizében. Ami ugyancsak kihívást jelentett, hiszen itt él a világon a legnagyobb nilusi krokodilpopuláció. „A krokodil szeme a víz fölött van, ha megvilágítottuk a tó vizét, a sok-sok szem úgy csillogott, mint megannyi gyémánt” – árulta el.

A hely, ahova mindig szeretett volna eljutni

Egy olyan térsége van a Földnek, ahova Juhász Árpád nem jutott el – bár mindig szeretett volna. Ez az Antarktisz. „A fagyos kontinensen van egy hegy, amit egykori gimnáziumi osztálytársamról és 1956-ig egyetemi ösztálytársamról, Csejtei Béláról neveztek el, a Mount Csejtei. Ő a forradalom után az Egyesült Államokban telepedett le és az amerikai geológiai szolgálatnál helyezkedett el. Dolgozott Alaszkában és az Antarktiszon is. Az amerikaiaknál az a divat, hogy ha valaki eredményes kutatást végez vagy különleges tettet hajt végre ilyen extrém körülmények között, arról egy addig névtelen pontot elneveznek. Ő egy kisrepülőgép-balesetnél segített kikászálódni a pilótának az összetört roncsból, ezért nevezték el róla az addig névtelen pontot. Voltam már közel az Antarktiszhoz, a Magellán-szorosban, ahonnan 100 dollárért átvittek volna az Antarktisz-félszigetre, de egyrészt nem volt annyi pénzem, másrészt pedig a hazaútra szóló jegyeimet már nem tudtam át-

foglalni, így nem jutottam el a déli kontinensre” – mondta.

Ami foglalkoztatja: népességrobbanás és klímaváltozás

Eddig több mint száz filmet forgatott, amelyek közül néhány tucatnyit rendszeresen vetítenek az egyik kereskedelmi televízióban. Mostanában leginkább ír, nemrég jelent meg huszonhetedik könyve, az *Embrevők unokái között*.

„A populáris cím arra utal, hogy jártam olyan hegyi pápua törzseknél, amelyek tagjai néhány generációval korábban még megették a territoriális csatákban elesett ellenségeiket. Ma már természetesen nincs embrevés köztük, hiszen azt halálbüntetéssel sújtják. E könyvvel egyébként arra igyekeztem felhívni a figyelmet, hogy mennyire komoly probléma a népességrobbanás. Nem véletlenül lett a kötet alcíme: »Népességrobbanás a déli félgömbön«. Engem manapság ez a kérdés foglalkoztat, meg természetesen a klímaváltozás. Soha nem gondoltam volna, hogy az ausztriai Pasterze-gleccsernél 1963-ban készített fotóm dokumentumértékű felvétel lesz. Az osztrákok kiszámították, hogy ennél, a világviszonylatban jelentéktelennek számító gleccsernél 150 év alatt másfél milliárd köbméter jég olvadt el. Én filmeztem az igazán nagy, grönlandi gleccsereket, ahol több millió tonnás jégzilánkok törnek le percnyi gyakorisággal a fjordokba és tolnak ki fele az Atlanti-óceánra. Írtam is egy könyvet erről, hogy a gleccserek a Föld hőmérői, hiszen több évtized tartós légköri hőmérsékleti átlagát jelzik. Mindehhez még hozzájön, hogy a Föld népessége drámai módon nö-

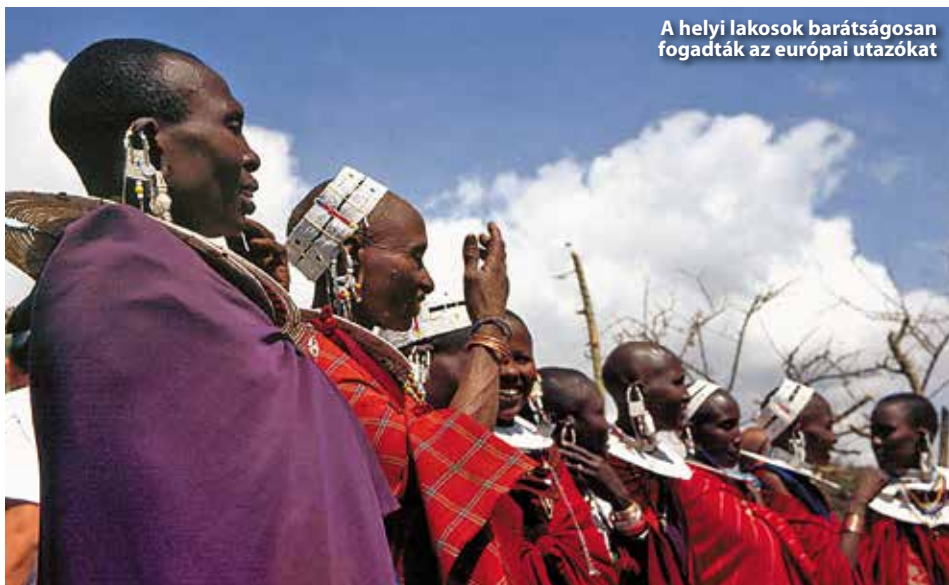
vekszik, és már belátható időn belül már a 8 milliárdot is el fogja érni. A természeti erőforrások, a tiszta, iható víz, a levegő, a termékeny talaj pedig kimerülőfélben vannak, ami semmilyenképpen nem jó. Szóval ezek a kérdések foglalkoztatnak engem mostanában...” – mondta Juhász Árpád.

„A munka tart jó állapotban”

A geológus a 87. életévében jár, így mostanában már nem vesz részt felfedező- és kutatóutakon. Hétvégenként rendszeresen túrázik, e kirándulások során gyakran felismerik és beszélgetnek vele, aminek ő nagyon örül, mert úgy véli, „már kikopott az emlékezetből”.

Mi a titka a kiváló lelki és fizikai kondíciónak? Mit tanácsol az ön után igyekvő hetvenes-nyolcvanas generációnak? Kérdésekre így válaszolt:

„A rendszeres napi munka tart jó állapotban. Mindennap 6-kor kelek, este 11 óra tájban fekszem le. Vannak adminisztratív feladataim, ezeket becsülettel elvégzem, de igazi örömet az alkotás, a könyvírás, a tv- és rádiószereplések okoznak. Egyébként annyira munkám, hogy inkább az időhiánnyal küzdök, az a fő ellenfelem. Ami a fizikai állapotomat illeti: az öregkor fájdalmakkal is jár, de ezeket leküzdöm, hétvégén két öreg társammal járom az erdőt, és hetente legalább kétszer itthon tornázom. A jövő generációnak azt tanácsolom, hogy ne váljanak a számítógépek rabjává, fordítsanak időt a sportra, az erdőjárásra. Arra büszke lehetek, hogy gyerekeim és unokáim hasonló véleményen vannak, és így is élnek” – összegezte véleményét.

A helyi lakosok barátságosan fogadták az európai utazókat

Szűcs László

A bakancslista durva megközelítéssel annyit tesz: a hátralévő néhány évtized alatt mi egyebet kell még elvégeznünk, amire vágyakozunk, s amire eddigi életünk során, különböző kifogásokat kreálva, eddig nem találtunk (elég) időt.

OBSITOS- BAKANCSLISTA

Mielőtt saját listánkat végtelen körültekintéssel és dicséretre méltó büszkeséggel összeállítjuk, számvetést kell készíteni az eddig átélt eseményekről. Ez persze semmit sem ér, ha nem kellő precizitással tesszük, és nem mérlegeljük logikai, etikai és esztétikai ismervek alapján. A katonaelet rendkívül kihegyezve tálalja az emberi tevékenység három dimenzióját. Ha ezt nem vesszük komolyan, a teljes listánk komolytalan lesz.

Bár az obsitos jelentős mennyiségű időt töltött bakancsban, mégis maradt jó néhány dolog, ami kimaradt az életéből. Például jó néhányunknak a szocialista időkben lehetősége sem volt Nyugatra utazni. Nem a bátorság hiányzott, hanem maga a lehetőség. Tagadhatatlan viszont, hogy olyan fantasztikus élményeket szerezhettünk, melyekre egy átlagembernek esélye sem volt: parancsnoki feladatkör, harcjárművezetés, robbantás, speciális lögyakorlatok, nemzetközi harcászati gyakorlatok stb. Ennek eredményeként a bátorság és az állhatatosság szinte belénk ivódott. Ezért könnyebb a bakancslistánk teljesítése is.

Hajózni szükséges, még ha veszélyes is. (Az élet minden pillanatában vállalni kell bizonyos kockázatot.) A bakancslista is kockázat, sőt több: kihívás a megszokott életünk ellen. Az étellel szembeni elvárásaink rendkívüli pontossággal jellemezznek bennünket,

a bakancslistánk is mutatja, hol tartunk jelenleg.

A férfi általában merész, nagyszabású tervet készít, mert még ötven fölött is mutatnia kell, hogy ő a teremtés koronája, semmi sem rettenheti vissza, mindent el kell végeznie, bármilyen áron. Ez különösen igaz az obsitosra, aki nyilvánvalóan jóval bátrabb, mint egy átlag férfi. Bátorságot kell mutatnia a felesége, a gyermekei, a rokonai és a civil és katona (obsitos) barátai előtt is. Bakancslistájából sugárzik az eltökéltség, a precizitás és mások ámulatba ejtésére való törekvés.

Bakancslistáját, ellentétben a civillel, az obsitos nem mindig egyedül készíti, hanem kikéri obsitos barátai véleményét. Tudja, hogy néha a barátai cizelláltabban ismerik őt, mint ő saját magát. Ráadásul többre értékeli véleményüket, mint a civilek.

Általában az obsitost még élete delén túl sem veti fel a pénz, s ez hátráltatja a terveinek is. Paradox módon az olcsóbb tervek megvalósítása is a katarzis érzését válthatja ki. Leszögezhetjük: a dúsgazdag kevésbé lesz attól boldog, hogy megveszi élete legmenőbb autóját vagy elutazik a világ legdrágább szigetére. Ő már gyakorlatilag minden lehetőséget kiszívott az életből, de a boldogságot nem feltétlenül találta meg.

Az obsitos általában türelmes ember, erre tanította őt a katonaelet szigorú időbeosztása, a határidők be-

tartásának mindenek feletti fontossága. A modern világot viszont a percemberek jellemzik, akik mindenbe belekapnak, de az alaposágot még hírből sem ismerik. A célhoz vezető út megörvendeztet, de az igazán széphez vezető, szükségszerűen kerülőút. A bakancslista elemei áldozatvállalást követelnek.

„A hegyek magasságának szempontjából egyáltalán nem mérce megmászásuk nehézségi foka” – írja Nietzsche. A percember minden poharat csak félig ürít ki, nem ismeri el, hogy a világon mindennek van üledéke is. Az obsitos viszont ezt tapasztalatból tudja, de azt is megtanulta, hogy a jóleső érzés csak az elvégzett feladat után jár.

Talán megkockáztathatjuk azt a kijelentést, hogy a *bakancslista* kifejezés megalkotásakor az obsitos katonákra gondolhattak, mivel angolul és németül is a „vödörlista” (*bucket list*, *Eimer Liste*), ami a „felrúgni a vödört” (elpatkolni) kifejezésre utal. A magyar már megint átvitt értelmű és átfogóbb.

Török László
ny. őrnagy

MÓDOSULTAK A SEGÉLYEZÉS SZABÁLYAI

Az MH gondoskodási körébe tartozók segélyezéséről az *Obsitos* magazin 2021/2. számában részletesen szoltunk. Bemutakoztak a nyugállományúak és honvédségi nyugdíjasok érdekében tevékenykedő alapítványok, köztük az MH Szociálpolitikai Közalapítvány is. A „Hogyan igényeljek szociális segélyt” című cikkben a segélyezési területnek szabályozásáról írtam. A szabályozás is folyamatosan alkalmazkodik az érintettek, ebben az esetben az önkök igényeinek, életkörülményeinek változásához, hiszen a fő elv továbbra is az, hogy a nehéz helyzetbe kerülteket ténylegesen segíthesse a honvédelmi tárca és a Magyar Honvédség. Az MH Szociálpolitikai Közalapítványa 2021. december 2-ai kuratóriumi ülése éppen ezért döntött a Szolgáltatási Szabályzat módosításáról.

A Kuratórium a szociális rászorultságot az életkörülmények, a vagyoni és szociális helyzet, az egészségi állapot, valamint táblázatban rögzített egy főre eső nettó jövedelem együttes értékelésével állapítja meg. Ezt a táblázatot a Kuratórium módosította, így a segélyezhetők köre és a segélyezés feltételei konkrétabbá váltak, a segélyezhetők esetében az egy főre eső jövedelem felső határa emelkedett. Ezen túl a sávos segélyezési összeg emelésének indokai részletesebbek lettek, egyúttal több lehetőség nyílik a segélyösszeg emelésére is.

A módosítás az eddigieken túl pontosította az időotthonban élő – az MH gondoskodási körébe tartozó – személy segélyezési szempontjait. Így támogatható az, aki a gondozási szerződésében meghatározott havi térítési díj kifizetése után az életviteléhez szükséges és az otthon által nem biztosított javakat megvásárolni nem tudja.

Szociális segélyt továbbra is a Közalapítvány honlapjáról letölthető „Segélykérő lap” kitöltésével lehet igényelni, mely a <http://hka.hu/dokumentumok/letoltheto-dokumentumok/> linkről le-

tölthető, vagy az MH Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnokság (MH KIKNYP) Hadkiegészítő és Toborzó Irodáinak érdekvédelmi ügyszolgálatától megkérhető.

Változást jelent a kormánytisztviselői, közalkalmazotti, honvédelmi alkalmazotti vagy a munka törvénykönyve hatálya alá tartozó munkavállalói jogviszonyból nyugdíjba kerültek esetében, hogy a „segélykérő lapot” a szükséges igazolásokkal együtt szintén az MH KIKNYP területileg illetékes katonai igazgatási szervének kell megküldeni.

A Szolgáltatási Szabályzat módosítása szerint a jövőben a segélykérelmekhez másolatban csatolni kell az esetleges lakhatással kapcsolatos fizetési hátralék alátámasztására szolgáló igazolásokat.

Meghatározták a rendkívül súlyos élet-, szociális és anyagi körülmények közé kerültek szociális segélyezésének feltételeit is:

- a tárgyévben másodszor azon kérelmező részesülhet szociális segélyben, akinek a szociális és anyagi helyzete, életkörülménye a korábbiakhoz képest nem változott, vagy romlott, és továbbra is a „nagyon szűkös”, továbbá „szűkös” megélhetési szinthez tartozó egy főre eső nettó jövedelemmel rendelkezik;

- akinek az egy főre eső nettó jövedelme a táblázatban kategorizált „nagyon szűkös”, „szűkös”, „átlagos” megélhetési szint alatt van, de természeti csapás, illetve baleset vagy betegség következtében megnövekedett kiadá-

sok miatt nehéz élethelyzetbe került, a Kuratórium – részletes környezettanulmány és a hozzá csatolt igazolások alapján – az adható szociális segély összegét egységesen 50 000 Ft-tal kiegészíti;

- azok esetében, akik a táblázati „átlagos” kategória szerinti megélhetési szint feletti egy főre eső nettó jövedelemmel rendelkeznek, és természeti csapás, illetve baleset vagy betegség következtében megnövekedett kiadások miatt nehéz élethelyzetbe kerültek, a Kuratórium – részletes környezettanulmány és a hozzá csatolt igazolások alapján – 50 000 Ft szociális segélyt adhat.

Az MH Szociálpolitikai Közalapítványt az érdeklődők telefonon a +36 1 474 1594 számon érhetik el, míg e-mailben a titkarsag01@hka.hu címre írjanak, de további fontos információk találhatóak a <https://www.hka.hu> honlapon is.

Az érdekvédelmi ügyfélszolgálatok a fővárosban és a megyeszékhelyeken várják megkereséseiket, melyek címét az MH KIKNYP honlapján (www.hadkiegeszites.hu) találhatják.

Mészáros Károly őrnagy, az MH Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnokság (KIKNYP) szociális és kegyeleti szakértőjének országos koordinátora, az MH Szociálpolitikai Közalapítvány Kuratóriumának tagja

Megélhetési szint	Egy főre eső nettó jövedelem	Szociális segély összege
Nagyon szűkös	94 000 Ft alatt	60 000 Ft
Szűkös	94 000–123 000 Ft között	55 000 Ft
Átlagos	123 000–169 000 Ft között	45 000 Ft

A segély összege emelésének indoka:

Azon egy nyugdíjból élő házaspár, egyedül élő nyugállományú katona, honvédségi nyugdíjas, özvegy, árva esetében, akinek az egy főre eső jövedelme a „nagyon szűkös”, „szűkös” jövedelmi szinten van, a segély összegét 5000 Ft-tal meg kell emelni.

Ha a kérelmező vér szerinti, örökbe fogadott, gyámolt gyermeket nevel, a szociális segély összegét gyermekenként 5000 Ft-tal meg kell emelni.

Ha a kérelmezőnek az egy főre eső nettó jövedelme 67 000 Ft alatt van és a lakhatással összefüggő fizetési hátralékának teljesítésére fedezettel nem rendelkezik, a szociális segély összegét 10 000 Ft-tal meg kell emelni.

IGAZOLVÁNY A HONVÉDSÉGI NYUGDÍJASOKNAK

A katonai nyugdíjas-igazolványhoz hasonlóan plasztikkártyás igazolványt rendszeresítették a honvédségi nyugdíjasok részére is.

Ki is számít honvédségi nyugdíjasnak? Az a korábban kormánytisztviselőként, kormányzati ügykezelőként, köztisztviselőként, közszolgálati ügykezelőként, közalkalmazottként, honvédelmi alkalmazottként, polgári alkalmazottként vagy kinevezett polgári alkalmazottként, illetve munkaviszonyban foglalkoztatott személy, aki HM szervezetnél vagy a Magyar Honvédség katonai szervezeteinél állt alkalmazásban és onnan került nyugdíjba, vagy nyugdíjba vonulása előtt új jogviszonyt nem létesített, és a honvédelmi szervezettől távozása és nyugdíjba vonulása közötti idő nem haladta meg az egy évet. Nem számít új és kizáró jogviszonynak a regisztrált munkanélküliként, álláskeresőként járadékban részesülőként eltöltött idő.

Az új igazolvány jogosít a honvédségi gyógyintézmények, kulturális és sportlétesítmények szolgáltatásainak igénybevételére, dolgozói díjcsomagokra, honvédelmi szervezetek által megkötött vásárlói kedvezmények igénybevételére.

Az igazolvány igényléséhez a kitöltött és aláírt igazolvány-igénylőlap, valamint igazolványkép szükséges. Az ügyintézés során a megyeszékhelyeken működő toborzó- és hadkiegészítő irodák érdekvédelmi ügyfélszolgálati munkatársaihoz fordulhatnak az érintettek.

Az irodák elérhetősége az interneten megtalálható: <https://www.hadkiegeszites.hu/hknyptoborzoirodak>

MH Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnokság

FŐZZÜNK EGYÜTT!

Ropogós malacsült

mézes párolt céklával, kakukkfüves sült sütőtökkel, burgonyával

Hozzávalók

- 1,5 kg süldőmalac-comb • só
- bors ízlés szerint (őrölt) • köménymag • 3 gerezd fokhagyma • 10 dkg füstölt szalonna
- 3 dl sör • 15 dkg sertészsír

Párolt cékla

- 50 dkg nagy cékla • 10 dkg lila hagyma • 1 dl étolaj • vörösborecet ízlés szerint • 0,5 dkg cukor • méz ízlés szerint • só

Kakukkfüves sült sütőtök

- 1 kg sütőtök • só • színesborskeverék ízlés szerint • 0,1 dkg kakukkfű • 1 dl étolaj

Elkészítés

1 Előző nap a húst a megtisztított és apróra vágott fokhagymával és a darabolt szalonnával megtűzdeljük, sózzuk és megszórjuk őrölt borssal, köménnyel. (A bőrét ne sózzuk meg, mert rágós lesz, nem ropogós.)

2 Mielőtt tepsibe tesszük a húst, egy éles késsel a bőrös oldalán keresztben és hosszában is beirdaljuk.

3 A zsírt köré rakjuk, aláöntünk 2-3 dl vizet, majd alufóliával lefedve, előmelegített sütőben 180 fokon egy órán át pároljuk.

4 Ezután az alufóliát levesszük, és ropogósra sütjük, miközben sörbe mártott szalonnaszelettel többször kenegetjük.

5 A húst kivesszük a tepsiből, és a visszamaradt szaftba tesszük bele a megtisztított, nagyobb cikkekre vágott burgonyát, pirosra sütjük.

Párolt cékla

1 A lila hagymát megtisztítjuk, apróra vágjuk, majd étolajon cukorral karamellizáljuk.

2 A céklát megtisztítjuk, hozzáadjuk a hagymához, kevés vízzel felöntjük, és fedő alatt pároljuk.

3 Félidőben hozzáadjuk a borecetet. Ha puha a cékla, egy kis mézzel édesítjük.

Kakukkfüves sült sütőtök

1 A sütőtököt negyedeljük, ízlés szerint megszórjuk sóval, borssal és kakukkfűvel, majd megöntözzük olajjal.

2 Előmelegített sütőben 180-200 fokon 1 órát sütjük.

JÁTSSZON velünk!

A MEGFEJTÉS ELSŐ RÉSZE	MULASZTÁS, HIBA RÓMAI ÓT	RET ÜLTETÉS	MEGA SÁRA HATÁRAI!	AFRIKAI KIRÁLYSÁG KENYÉR- KERESÉT	MÉTER NITROGÉN VEGYJELE PEST ME- GYEI VÁROS	AMERIKAI ÚRKUTATÓ INTÉZET
20						S
AMPER	SZAVAK, FO- GALMAK REN- DEZETT GYŰJ- TEMÉNYE VENI, VIDI, ...					
DOBÓ PAMUT- SZÖVET			... JONES; INDIAI SZ. AMERIKAI ÉNEKESNŐ LETESZ			
LENGYEL GK.JELZ.			NILS HOLGERSSON ÚTTÁRSA FÓTISZT, RÓVIDEN			JÓD VEGYJELE KÁRPIT TÓMÓ- ANYAGA
	HAMU				JÓSZÍVÚ	
LÉC SZÉLEK!		ÉNEKLŐ SZÖCSKA		CSALÁDI FELMENŐK ÁBRÁZOLÁSA RÉGI ÜRMÉRTÉK	ÚT RÉSZE	
IGAZGATÓ RÓV.		RÉGI ÉDESSÉG				
A MEGFEJTÉS MÁSODIK RÉSZE	LÉGIESEN KÖNNYED A MEGFEJTÉS HARMADIK RÉSZE			BAJT OKOZ	BECÉZETT NŐI NÉV	
É						L
KÁLIUM VEGYJELE			KÁLIUM- KLORID KÉPLETE		KILO- TONNA	
BUSZJEGY RÉSZE!			SZOMSZÉD- JÁRÓL MÁSOL		ITT A KÖRNYÉKEN	
SZÁMÍTÓ- GÉPES NYELV			PALINDROM FÉRFINÉV ZENE- PEDAGÓGUS (MIHÁLY)		TÁV KÖZEPE! NOBEL-DÍJAS BIOLOGUS (JOHN)	
ÉRTESELÉSI TŰZET SZÜNTETŐ KÉSZÜLÉK				EGYPTÉJŰ TESTVÉR		
BETŰ KIJTVE				IDŐMÉRŐ ESZKÖZ		
				FIŰTESTVÉR		
				SZORGALOM		
	KÖZÉPKORI OLASZ KÖLTŐ (FRANCESCO) ISMÉTELVE, RÉGI SZÓVAL					
MAGAM						
INTERNETES VÁSÁRLÁS- TÓL ELÁLL						
LÁNG- ELME			ÉSZAK	... IACTA EST; A KOCKA EL VAN VETVE VÁLTÓPÉNZ, DE FELFÉLÉ!		
DECI- MÉTER		FAFAJTA	MEDENCEÖV RÉSZE!		SÁL SZÉLE! TÁRSAS VÁLLAL- KOZÁS	
CELSIUS		PÁRATLAN VÉKA!				
			FOGOLY			NULLA
			ÍZ VÉGE!			
GOMBO- LYÍTÓ	É					MECHANIKAI MENNYISÉG JELE

KEDVES OLVASÓINK!

A helyes megfejtők közt értékes könyvcsomagokat sorsolunk ki.

Figyelem: a név és lakcím nélküli megfejtéseket nem tudjuk figyelembe venni a sorsolásnál!

Beküldési határidő:
2022. március 15.

Cím: Obsitos Szerkesztősége
1087 Budapest
Kerepesi út 29/b
(HM Zrínyi NKft.)
e-mail: obsitos@hmzrinyi.hu

Előző számunk nyertesei:

Az OBSITOS 2021/4. számában közölt rejtvény megfejtése:
A katonasportolók méltón képviselték hazánkat az olimpián.

KÖNYVNYEREMÉNYEK:

- A magyar tűzértség 100 éve, 1913–2013
- A Kossuth Lajos Katonai Főiskola története, 1967–1996
- Katonakártyák – Kártyázó katonák

NYERTESEK:

- 1 Berena Béla (Tata)
- 2 Czékus Tamás (Dombóvár)
- 3 Debreczeni Dániel ny. alezredes (Velence)
- 4 Dr. József István ny. őrnagy (Dunavarsány)
- 5 Frank János (Miskolc)
- 6 Garamszegi Béla ny. alezredes (Gyál)
- 7 Ipolyiné Hajdú Éva (Szolnok)
- 8 Kulcsár Imre (Kaposvár)
- 9 Öller Imréné (Örkény)
- 10 Szata László (Pécs)

„A rejtvény beküldésével egyidejűleg hozzájárulok ahhoz, hogy amennyiben a sorsoláson a nyertesek közé bekerülök, a kiadvány a nevemet és a lakóhelyemet (helység) közölje.”

TELJES A MAGYAR H145M-FLOTTA

H145M
AIRBUS

